

Perg. 96.

RHEBINDER, Petrus. Calvinismus irreconciliabilis, seu Delineatio caussarum, earumque applicatio ad Calvinismum, propter quas Josephus Halle, Exonienis episcopus Papissimum censuit irreconciliabilem. Wittenberg, sumptibus Johannis Bergeri, 1641. 4to. (titleleaf, 134 p.). Bound with: WIGAND, Laurentius. Quaestiones vexatae, I An semper in forma syllogistica de rebus theologicis disputandum est? II An Christus tempore mortis verus homo fuerit? III An Christus profinali etiam impenitentia satisfecerit? IV An peccatum originis formaliter sit aliquid positivi? Wittenberg, typis Johannis Formanni, 1625. (52 (last blank) lvs). And: LATERMANN, Johannes. Disquisitio theologica de gratia et libero hominis arbitrio. Rostock, typis Nicolai Kilii, 1647. (32 lvs). And: WITTENIUS, Iohannes. Themata philosophica, de libertate voluntatis humanae in actionibus naturalibus. Wittenberg 1608. (16 lvs). And: ODHELIUS, Ericus H. Disputatio theologica de tribus universalibus aeternae hominum salutis causis: dilectione, redemptione, & vocatione Upsala, imprimebat Eschillus Matthiae, 1648. (20 (last blank) lvs). And: STALENUS, Laurentius Johannes. Disputatio theologica de miraculosa primorum generis nostri parentum formatione, deque, eorundem primaevae perfectionis statu incidenter saltem & perfunctoriè considerato; in specie verò de imagine Dei, ad quam primitus sunt conditi. Upsala, imprimebat Eschillus Matthiae, 1647. (12 lvs). And: MARTINI, Ericus, Ericus MATTHIAE & Abrahamus MATTHIAE. Disputatio de baptismo ex articulo nono Confessionis Augustanae. Upsala, imprimebat Eschillus Matthiae, 1648. (14 lvs) -C.15-

Hunc librum Muis
suis inservientem
iure possidet
Theodor Mahlmann

7 works in one vol.

TM 0216

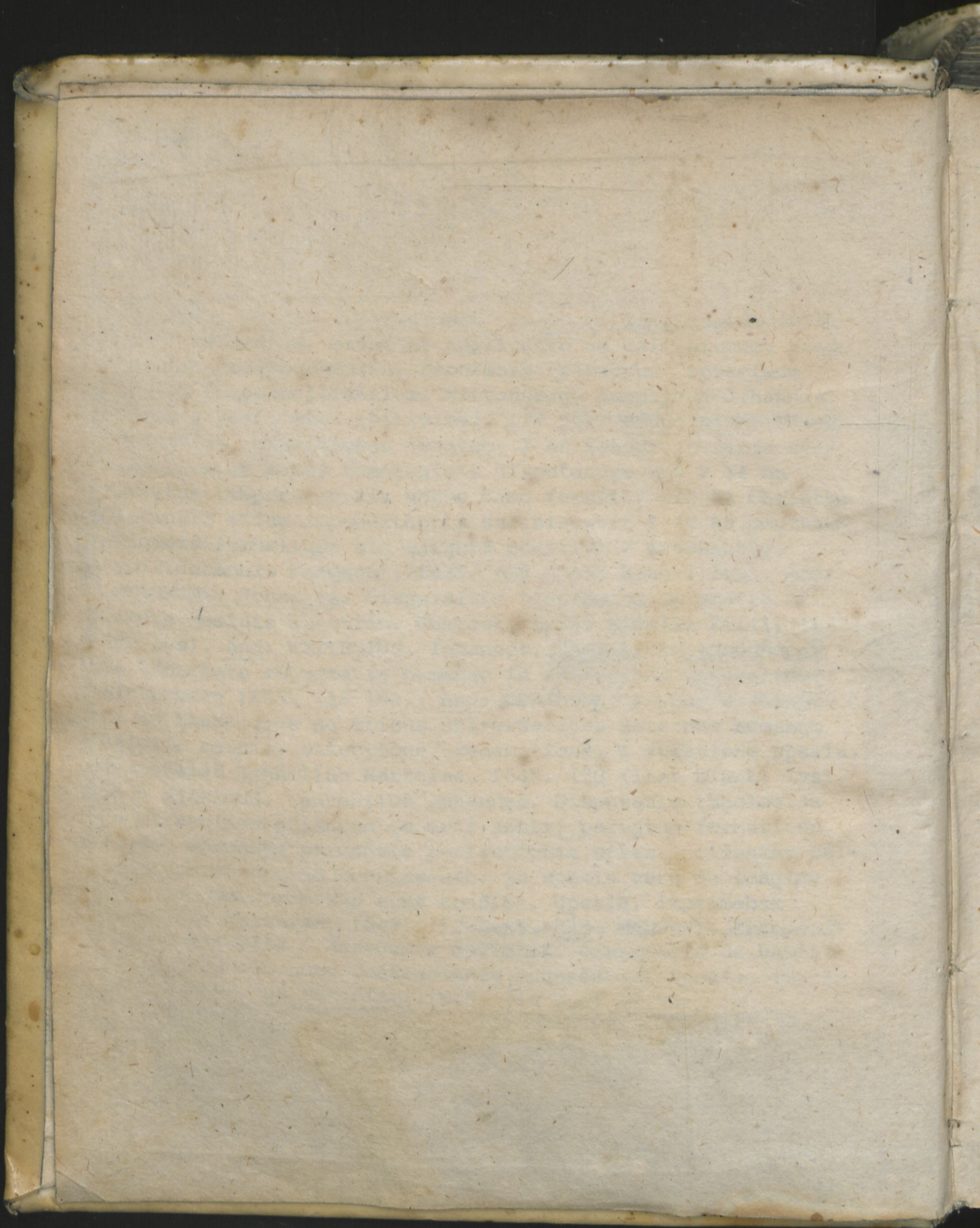
d. i. i. Johannes Hölsemann

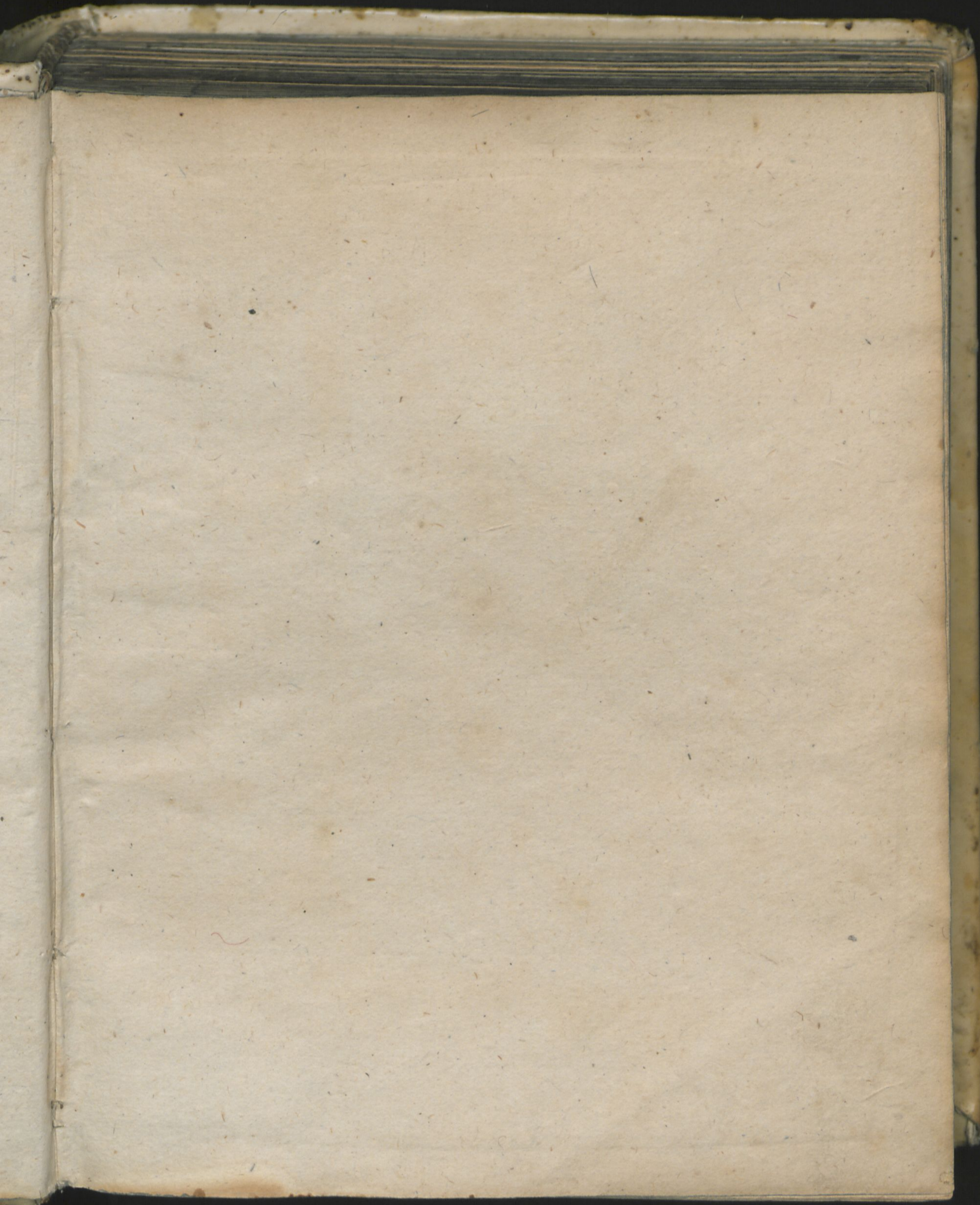
d. i. i. Balthasar Meisner

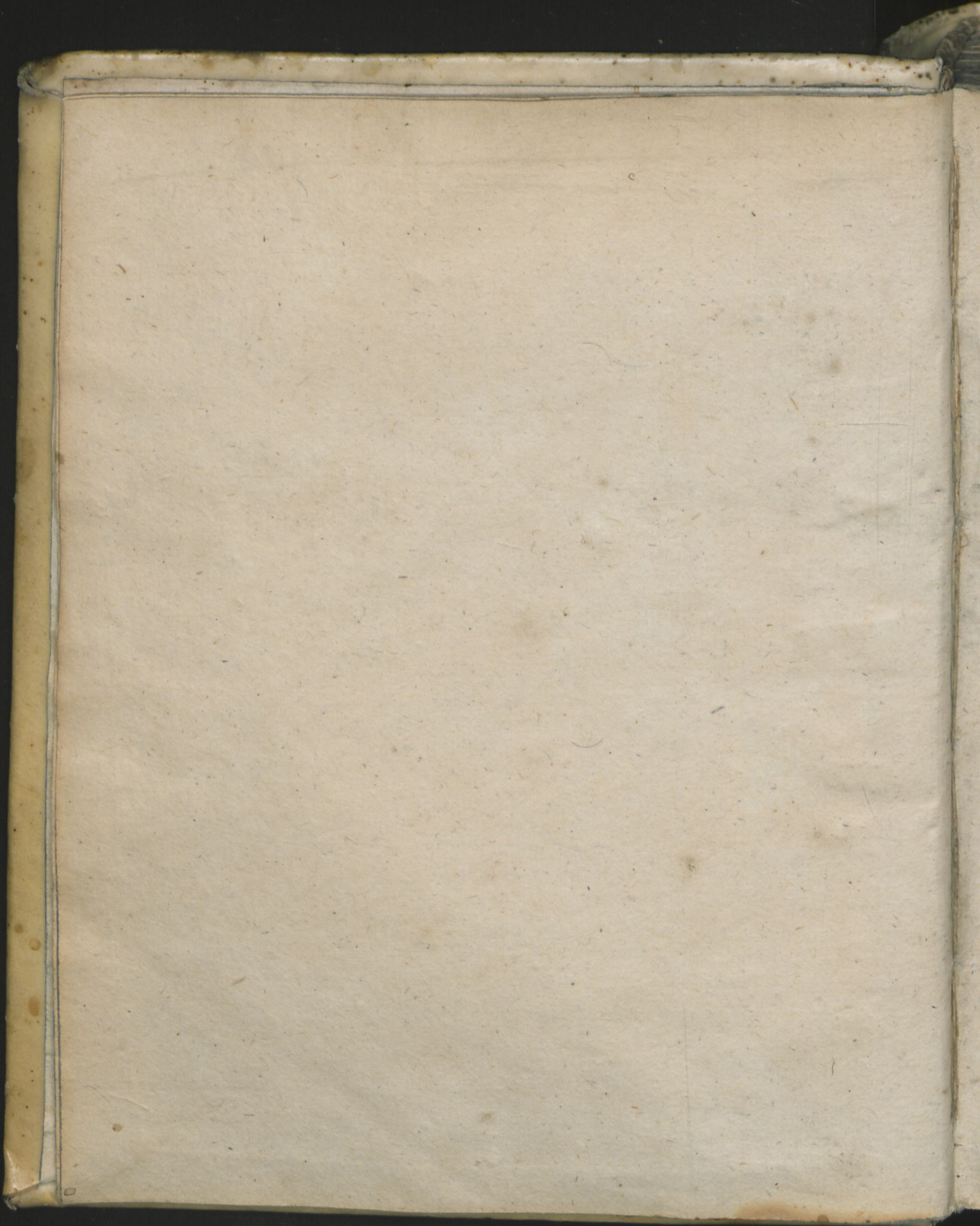
d. i. i. Balthasar Meisner

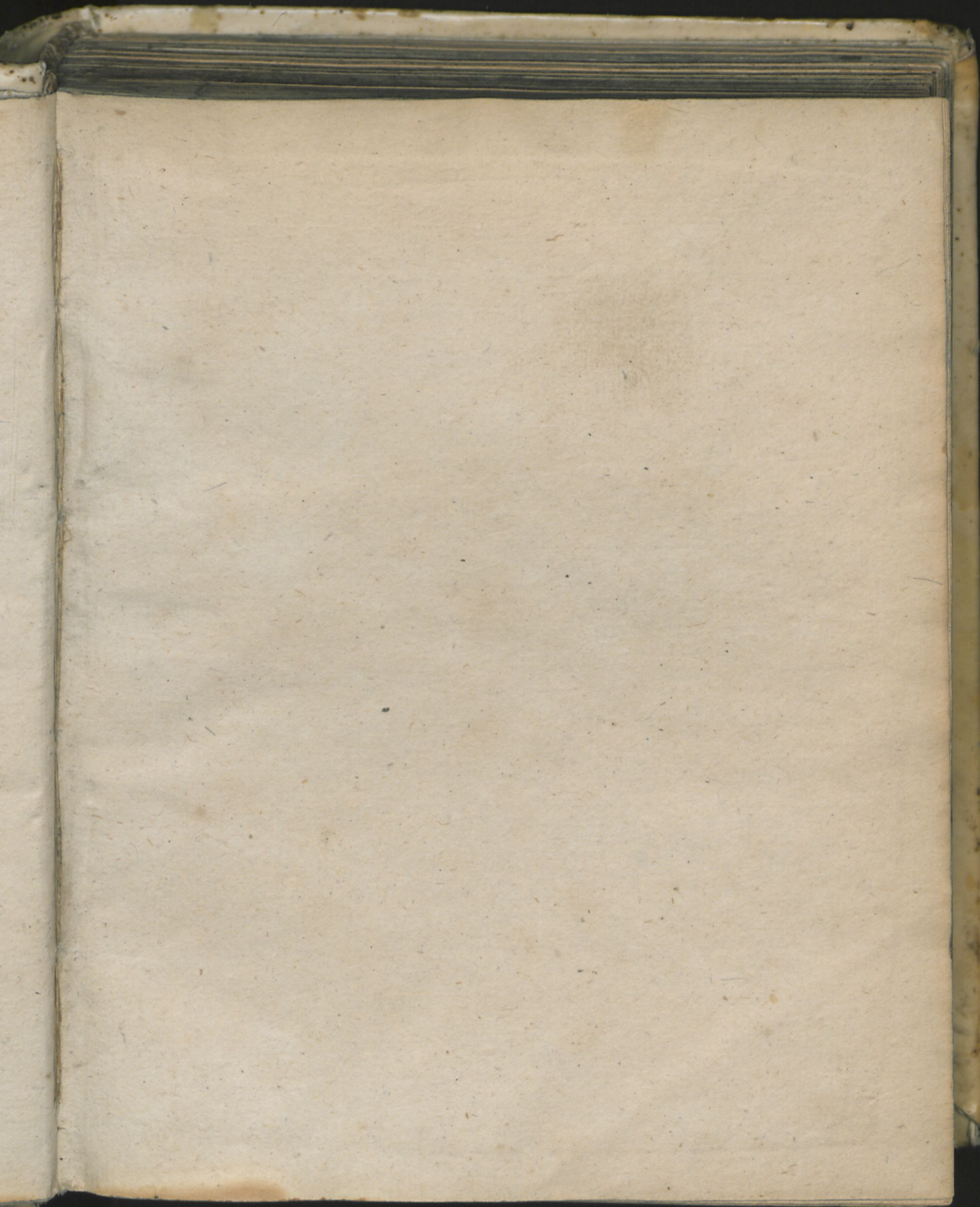
d. i. i. Laurentius Stizelius

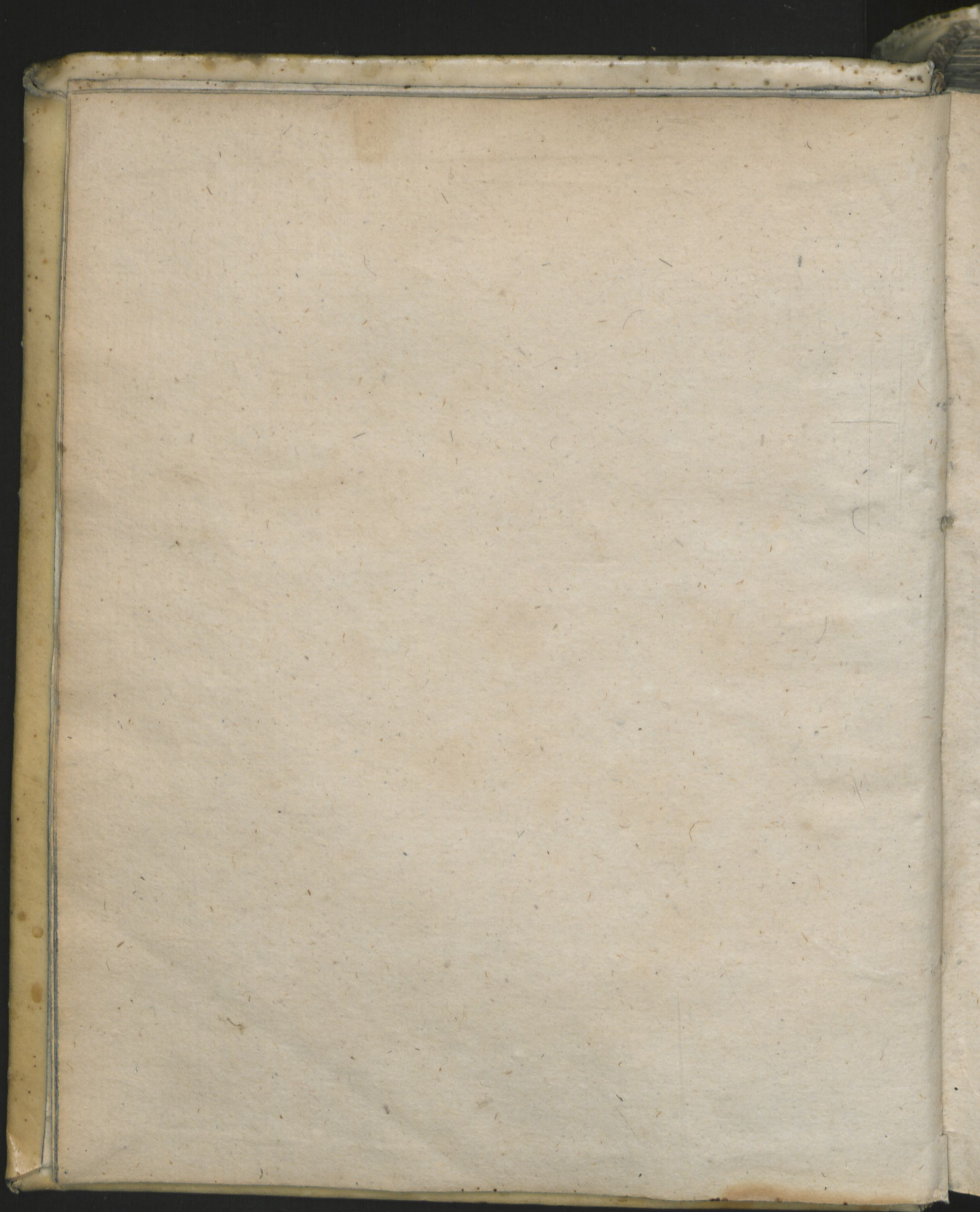
d. i. i. Johannes Laurentius Lemann

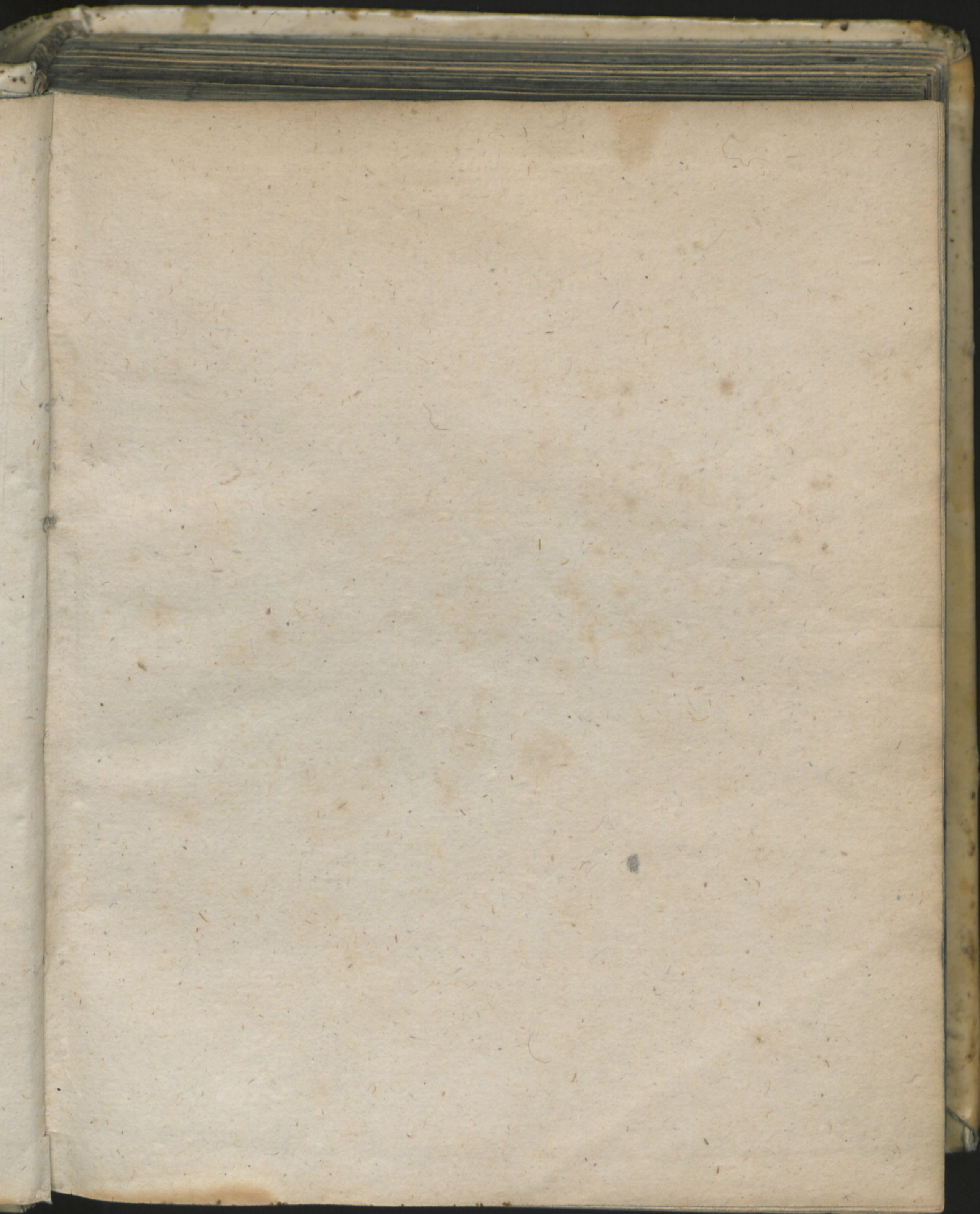

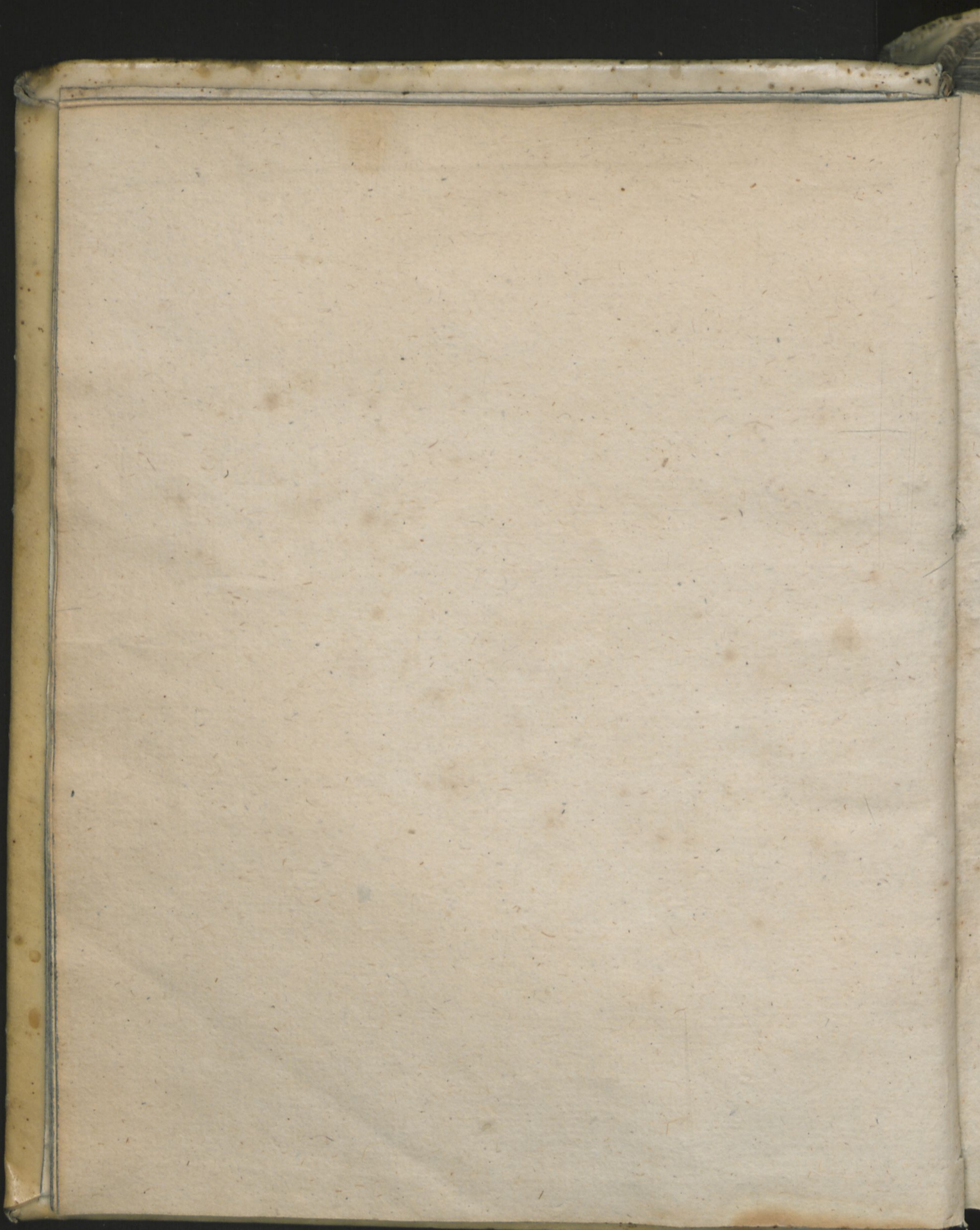

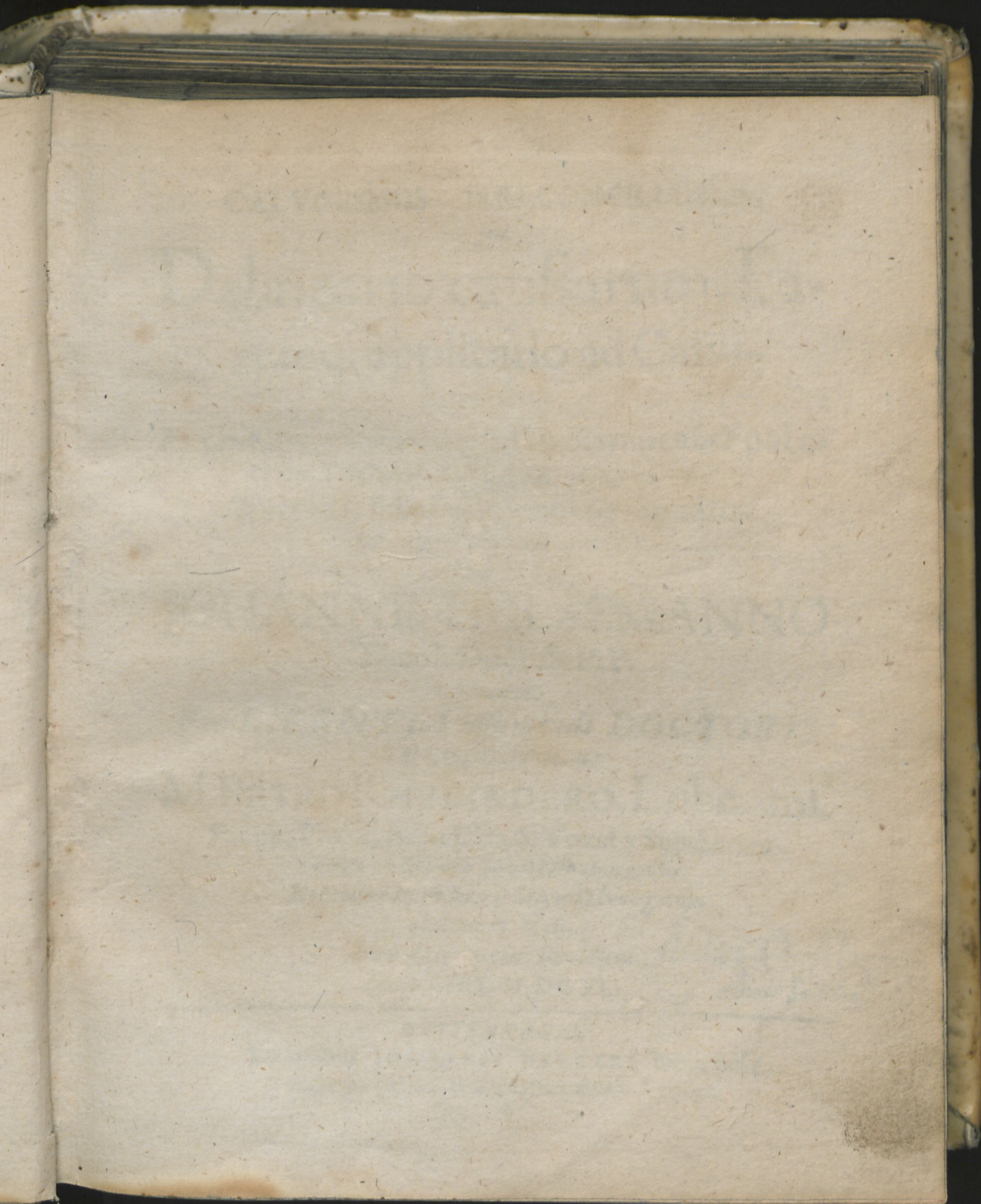

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

DISPUTATIO THEOLOGICA
De
Tribus Universalibus
ÆTERNÆ HOMINUM
SALUTIS CAUSIS:

DILECTIONE,
REDEMPTIONE, &
VOCATIONE;

Abfoluto Calviniftarum Decreto
OPPOSITA;

Ac

In Regia, Universitate Upsalienfi,
SUB MODERAMINE
Admodum Reverendi ac Præcellentiffimi Viri

Dn. LAURENTII STIGZELII

S.S. Theol. Doctoris perquam Eximij, ejudemq; Pro-
fessoris primarij ac Facult. Senioris & p. t. Decani;

Nec non Upsalienf. Ecclesiæ Pastoris Graviff.

Præceptoris fui plurimum
observandi;

In Nomine & Timore Dei publica ac pia Collationi

PROPOSITA

Ab

ERICO H. ODHELIO

Rev. de Facult. Theol. Adjuncto.

In Auditorio Veteri ad d. 1. Decemb. Anni 1648.

UPSALIÆ,
Imprimebat ESCHILLUS MATTHIÆ.

SERENISSIMÆ
POTENTISSIMÆ QVE
PRINCIPI AC DOMINÆ,
Dn. CHRISTINÆ
AUGUSTÆ,
REGNOR. SVECIÆ, GOTHIÆ,
ET WANDALIÆ
REGINÆ INVICTISSIMÆ,
MAGNÆ PRINCIPI FINLANDIÆ,
DUCI ÆSTONIÆ & CARELIÆ,
INGRIÆQVE DOMINÆ
&c. &c.

Reginæ ac Dominæ Meæ
Clementissimæ;

Gratiam DEI Perpetuam

NEC NON

liberrimam Imperij Felicitatem!

Serenissima Regina,

Domina ac Nutritia Clementissima,

Confidentius fortassè quàm par est, fecisse videbor, quod tantillæ lucubrati-
uaculæ Augustissimum Nomen Tuum præ-
figere non fuerim veritus. Sed ego Gratia
tantæ, totq; Regionum beneficiorum par-
ticipem me agnosco, ut tum demùm vel maximè peccare
mihi videar, si ullum studij mei, in primis Theologici, do-
cumentum exeat in publicum, in quo non Magnificentia
Tuæ pia Recordatio visatur. Stipendio enim Sereniss.
R:æ M:is T:æ ordinario, quod Philosophica persequi stu-
dia potuerim, debeo: quodq; jam insuper Sacras Medita-
tiones ex professo accurare liceat, unicum est, per Divi-
nam Providentiam, idemq; immortale Tuum Beneficium.
Concordi namq; iudicio ac Literis Præceptorum meorum
Reverendis. commendatum me benignè suscepisti, novo
extraq; ordinem publico sumptu donasti, & Regiæ Gra-
tiæ præsidio juxta ac subsidio fretum voluisti, primùm
in patria hac Reg. M:is T:æ Universitate, (quæ jam eò Am-
plitudinis provecta est Auspicijs Tuis, ut ei anteponendas
nequicquàm, difficulter pares quærere foris liceat) ac de-
inceps in exteris studia excolere Theologica. Quibus cum
ab ineunte ætate fuerim addictus, tantò alacrius quartum
jam annum Authoritate Regiæ M:is Tuæ sacrum hoc studiū
pro modulo ingenij decurro. Quocirca Theologicam hanc

Dissertationem examini publico subjecturus, non videbam quò justius ea referri posset, quam eò, undè auspiciam cepit & quicquid habet, quo publicè meruit extare. Conatus autem hic sum Unum ex præcipuis Caput Hæresium Calvinisticarum simplici quidem stylo, at Divini Verbi robore demoliri. Effugia quoq; simul præcidere studuissem, nì prolixitas fuisset studiosè vitanda. Nec ignoro enixè ab hodiernis Adversarijs id agi, ut mitius quam Prædecessores, imò nobiscum quandoq; sentire conspiciantur; penitus tamen introspecta etiam adhuc infida videbitur societas: ut quæ cothurnis plerumq; nititur ac potissimum. Sed alloquium supplex brevitatis decuerit. Demitte jam *Serenissima Regina, Nutritia Benignissima*, parumper ex illo sublimium curarum Fastigio gratiosum vultum animumque ad exiguas pij conatus primitias, apud Ser. R. M. is T:æ pedes subjectissimâ gratitudine depositas, quas si Regio Tuo favore digneris, ingentes adjicies stimulos menti alioqui non desidi ad conficiendum studiorum curriculum, Augusto nutu Tuo inchoatum. Caterùm

F L O S Regni, Patriæ S P E S, Relligionis ASYLUM?
Inclyte, Felix, Augustum, Clue, Vive, Triumph!

Majestati Tuae

Subjectissimus

Alumnus

Ericus Odhelius.

כשם יהיה צבאות אלהי מערכות ישראל:

Disputatio Theologica

De

Tribus divinis ijsq; Universalibus

ÆTERNÆ SALUTIS

Causis.

Ratio Instituti.

I.

Verbum Dei scriptis Prophetis & Apostolicis comprehensum *Eph. 2:20.* ac divinitus nobis ad consequendam vitam æternam commendatū *Ioh. 1:19.2. Tim 3:15. Iac. 1:21.* perquirentibus recteq; sectantibus *2. Tim. 2:15.* facile patescit, tres esse præcipuas quasi columnas, ex quibus immediatè constituitur unicum illud idq; immotum totius Christianæ fidei & æternæ hominum salutis Fundamentum. Immensam nempe Dei Gratiam, salutariferum Christi Salvatoris Meritum & Sanctam deniq; ad communionem beneficiorum DEI vocationem. En aureum omnino Trifolium in universi orbis delicias cælitus donatum! Ecce divinam quasi trigam, quæ *caelestis pater, pater misericordiarum 2. Cor. 1:3.* trahere constituit ad se *Ioh. 6:44.* omnes & singulos homines, per lapsum *exsules Heb. 13:14.* & iræ quidem naturâ *Eph. 2:3.* suos verò per adoptionem filios *Gal. 4:5.* ex hac *valle lacrymarum Psal. 84:7.* ad caelestemunicipium *Phi. 3:20.*

A

I. U

2. Ut autem hæc proxima est & genuina Basis, cui universa humani generis Restauratio incumbit; ita omni penè ævo nullis non machinis, imposturis, insultibus, id præsertim operam dedit *Pater mendacij Iob. 8: 44.* ut hæc Sacrosancta fulcra unà cum *electo* ipsorum ac *pretioso lapide angulari benè fundato Psal. 118: 22. Esa. 28: 16. Mat. 21: 42.* cui tota æternæ salutis structura dicitur *Eph. 2: 20. 21.* varijs corruptellis per fanaticos homines adulteraret, spirituali per fidem ædificationi inutilia redderet, atq; ita, quùm in subsidium omnibus posita essent, perverteret in horrendam plurimorum hominum ruinam *Esa. 8: 15. 1. Pet. 2: 8.* Non ignarus cætera facile exposita fore damnosarum hæresium procellis, modò ipsum fundamentum lubricum fecisset atq; arenosum. *Mat. 7: 26.* Maximè vero extremo hoc mundi tempore grassatur *1. Pet. 5: 8.* excitat multos *pseudoprophetas, Mat. 24: 11. 12.* & *seducit universum orbem, excandescencia magna plenus, sciens sibi parum temporis superesse Apoc. 12: 9. 12.* Testis est nimis locuples *Experientia*, testis miserima *Ecclesiæ facies*, testes, hostium in seducendis simplicibus astutia, rabies in spargendis erroribus, in fidelibus persequendis furor insatiabilis; Et adhæc piorum omnium vel amari sub onere gemitus, vel justæ de fratrum fortuna querelæ.

3. Sed quò propiora sunt dogmata salutis cardini, quòq; infestius à Sathana ejusq; emissarijs pseudoprophetis impetuntur, eò diligentius advigilandum esse liquet, & veritatem adserendam enixius, ut fidei hoc castrum & Christianæ Religionis arx sarta tecta maneat, Deoq; constet debita gloria & sanctæ ejus Ecclesiæ præsidium salutis inconcussum.

4. Quocirca cùm Exercitatio quædam Theologica mihi in publico suscipienda esset, inter alia non alienum est nec fructus sterile vitum præiens Argumentum, quod

in S.S. Theologia palmars est & salutis æternæ, omniumq; spiritualium profectuum non immeritò audit, nam est quoq; , proximum fundamentum.

5. Hæc verò erit hujusce Dissertationis ratio. I. Præcedet *Vocum* nonnullarum brevis *Expositio*. II. Sequetur *Specialis* & distincta prædictarum salutis causarum *Tractatio*: ubi curæ nobis cordiq; erit, in singulis, legitimum controversiæ statum ponere, *Thesin* nostram breviter declarare, *Antithesin* Adversariorum ex publicis, irreprehensis, approbatis & Symbolicis scriptis confessionibusq; apponere; solidè adserere doctrinam orthodoxam; & deniq; contra heterodoxæ fallaces incrustationes paucas brevesq; *Notas* præmittere. Ac tandem III. claudent operam *Conseclaria quadam* Theologica & *Usus* hujus Doctrinæ in studio pietatis & vitæ Christianæ.

6. Agnoscimus *Mysteria* esse, quæ tractamus, *regni celorum* *Mat. 13: 11. temporibus æternis tacita; Sed patefacta per Scripturas. Rom. 16: 25. Quæ quia animalis homo non percipit 1. Cor. 2: 14. Proindè doctis humana Sapientia verbis ib. v. 13. prorsus omissis, ea constituemus arma militiæ nostræ, qua non carnalia sunt, sed potentia Deo ad destructionemmunitionum, & omnem altitudinem extolentem se adversus scientiam Dei 2. Cor. 10: 4. 5. Deus Domini nostri Jesu Christi, pater gloria, det nobis Spiritum Sapientia & revelationis &c. Eph. 1: 17.*

Expositio vocum Rerumq; Designatio.

7. Tres sunt generales, quibus hic utimur, voces, distinctè explicandæ. (1.) *Causa*. Quæ vox sensum retinet eundem, quem habet in sana Philosophia, importans efficientiam ad res certo ordine ac modo producendas. Intelligi vero debet operandi modus divinæ Excellentiaæ conveniens, proportionem suâ ijs servatâ; quorum ministerio,

rio, placet omnipotenti Deo pro liberrima sua voluntate
uti, in ordinario salutem hominibus conferendi modo.
Undè fit, ut eiusmodi causarum *alia Principales* sint, *alia*
tantùm instrumentorum instar sese habeant.

8. (2.) *Salus hominum aeterna*: quæ summus est restau-
rationis finis ex parte hominum *1. Pet. 1: 9.* non excludens
effectus intermedios, ut sunt, primùm *Fides Rom. 10: 17.*
Dein *per fidem justificatio Rom. 3: 28.* Ex justificatione *pax*
conscientie Rom. 5: 1. mox *renovatio mentium Eph. 4: 23* hinc
in vitas vita Rom. 6: 4. Tit. 2: 12. in omni pietate atq; honestate
1. Tim. 2: 2. Sic æterna salus inchoatur in hac vita *Rom. 14:*
18 c. 8: 24. Iob. 5: 24. complebitur vero in futura cælesti
1. Cor. 13: 12. Phil. 3: 12. 1. Iob. 3: 2. Proindè quàm hæc divi-
næ Reparationis opera ita sese invicem ordine insequan-
tur, unam sortiuntur eandemq; rationem ortus in homi-
nibus. Quo nomine etiam nobis hic ejusdem erunt census.

9. (3.) *Universale*. Quæ vox in præsentī materia &
frequens est & non incommoda: modò rectè accipiatur &
caveantur captiosa glossemata, quibus, sub illius specie,
hominibus horrendum in modum imponere solent veri-
tatis hostes & osiores lucis, dum eam, vel per *varia duntaxat*
hominum Genera, vel per *solos electos* ausu nefario interpre-
tantur. Verùm nobis hic *Universale* id est, quod ad o-
mnes omninò & singulos (unico Christo excepto) homi-
nes spectat, quicunq; hanc vitam vivunt & vixerunt & vi-
vent, sine ullo absoluto discrimine *gentis, status, sexus Gal. 3:*
35. etatis Mat. 18: 14. vel *personarum Act. 10: 34.* Quantum ad
intentionem Dei & causarum salutem offerentium ampli-
tudinem in se.

10. Undè liquet causas æternæ salutis *Universales* ni-
hil aliud esse quàm *efficacia, principia & partim, Media divinitus*
ordinata, concessa & oblata toti humano generi, ut propter perq; illa, à
misa

miserrimo lapsu iterum Deo reconcilietur, & aeterna demum beatitudini restituatur.

II. Suntq; *Tria, Dei Patris ac creatoris benignissima Gratia, Dei filij Iesu Christi Salvatoris Satisfactio perfectissima, & Dei Spiritus Sancti, ad acceptanda haec divina beneficia, dulcissima Vocatio.* Singula humano generi *Universalis*; ceu jam ordine ipsa docebit *Tractatio.*

De Universali Gratia Dei.

Positio Status Controversiae.

12. Is ut manifestò pateat, tenenda est orthodoxa *Voluntatis Dei in Antecedentem & Consequentem* distinctio. Quã admirabile divinæ misericordiae & iustitiae temperamentum, totius insuper S. Scripturae harmonia, ipsa restorationis praxis & perpetua deniq; Theologorum consuetudo confirmant: nec respuere possunt ex Adversarijs *Hub. Sturmius de Praedest. p. 181. Remonstrantes in collat. Hag. p. 183. & Lud. Croc. Syn. p. 967.* Voluntas autem hic non gemina Deo ascribitur, sed ejus geminus observatur respectus ad diversa objecta. Quatenus enim respicit salutis media, prout ex parte Dei ordinata sunt & omnibus ex se destinata, *Antecedens* dicitur. Nempè quia antecedit considerationem obedientiae vel inobedientiae hominum, & respectu constat simplici, quo benefica illa Dei voluntas aequaliter sese habet erga omnes. Quatenus vero Dei voluntas respicit eadem salutis media, prout ab hominibus acceptantur vel negliguntur, *Consequens* appellatur. Quia sublequitur considerationem obedientiae vel inobedientiae hominum, & respectu constat determinato, prout eadem

voluntas se habet ad homines τὰξιν illam mediolorum ipso actu vel admittentes vel respuentes.

13. Nam quum Deus misertus sit omnium hominum, omnesq; velit ad salutem provehere, certa etiam ordinavit media, omnibus communia, per qua omnes salvari possunt, si oblata non negligant, vel aspernentur: hinc fit, ut non absolutè sed cum conditione salus promittatur. Etenim omnes, qui divinis se medijs trahi sinunt, salvantur: qui vero non, quomodò ordinariè salutem adipiscuntur? Quare & illud intelligitur, quandoq; contingere, ut quos Deus Voluntate antecedente dilexit, salutemq; consequi voluit, hos consequente, odio habeat, damnet ac deniq; puniat. Nempè quia gratiam restorationis sibi per ordinaria media oblata repudiant & perseverant in inobedientia. Consequentem ergò voluntatem Deus duplici declarat modo, quum donatio isthæc gratiæ vel acceptata est vel repudiata. Acceptantibus quidem æternam vitam tribuit; Repudiantes autem damnatione sempiternâ punit. Utrumq; Salvator unico Aphorismo complexus est: *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur. Marc. 16: 16.* Ac declaravit per Parabolas Regis facientis nuptias & Heri canam magnam *Matt. 22: 2. Luc. 14: 16.* Quorum uterq; sollicitè omnia præparavit, & convivas maturè curavit vocari, semel iterumq; ac tertium, volens Voluntate Antecedente omnibus benefacere, suasq; epulas præbere. Sed quum hi venire recusassent, quidam etiam servos vocantes contumelijs affecissent *v. 6.* Ingratitudine vocatorum offensi Rex herusq;, quos antea lautè desiderabant ac studebant excipere, eisdem postea Voluntate consequente voluerunt *cade & igne puniri v. 7.* nec quenquam illorum gustare canam suam *L. v. 24.* Hinc constat, quomodò Deus omnes sine exceptione, non tamen

men absq; conditione & ordine, velit salvare. Manifestos ergò lucis veritatisq; osores sese præbent Adversarij hanc distinctionem immeritò rejicientes. *Syn. Dord. in lud. Ext. p. 99. Piscat. Tract. con. Hemming. in App. p. 158. Alring. t. 1. p. 390. & 2. p. 56. &c.*

14. Atq; ita emergit legitimus controversiæ status hic: An Deus Voluntate Antecedente, hoc est, in ordinatione mediorum salutis in se consideratorum, seriò intendat, atq; ex vero affectu velit ac cupiat omnes omninò homines salutem æternam consequi?

T H E S I S.

15. Affirmat tota orthodoxa Christi Ecclesia, constantè adlerens & rotundè, Deum seriò velle, veroq; ac infucato animi consilio atq; affectu expetere salutem omnium sine delectu hominum.

Antithesis.

16. Adversarij negant. Beza coll. Momp. p. 435. Non est quod miremur, Deum aliquos in miseria sua occulto & arcano ipsius consilio reliquisse, quos aeterno suo sed justo decreto, ad æternam damnationem creavit, nequè unquàm dilexit. Et part. 2. Resp. ad Acta Coll. Momp p. 194 Hoc dico, nunquàm tempus fuisse, vel esse futurum, quo voluerit, velit aut voliturus sit Deus singulorum misereri. Admonit. Neostad. c. 3. p. 139. Deus non vult omnes, sed tantùm quos elegit converti & salvari, quod ad suam effectiorem attinet conversionis & salutis ipsorum. *Syn. Dord. in lud provinc. p. 107. Voluntas illa generalis omnium salutem, conversionem &c. desiderans intendensq;, commentum est cerebri humani, ac Deum in impotentem hominem transformat, qui cuperet omnes homines salvari, sed non possit hoc efficere. vid. p. 106. 113. &c.*

113. &c. Et hoc suum horrendum dogma magno conatu adstruere non verentur scholæ Calvinisticæ professores *Piscat. Tract. de Gratia Dei contra Hemming.* item *Disp. contra Schaafm. Alting. Op. Theol. 1. p. 393. 399. &c.*

Adfertio Theseos.

17. Hic omne propemodum Argumentorum genus nobis sese videtur velut agmine facto offerre ad patrocium cælestis veritatis. Sed in hac tanta angustia vel indicem nudum delibasse in lucro ponemus. *Vindicationem à corruptelis* reservantes publico congressui. I. Agmen vero ducere meritò permittimus *Expressissima S.S. Scriptura Testimonia.* Quorum si delectum faciamus ordinemq;
(1.) *Quadam* rotundè clamant Deum velle omnes sine exceptione homines salvari. Qualia sunt hæc: *Psal. 145: 9. Bonus Dominus omnibus: & miserationes (יְרַחֵם) ejus super omnia opera ejus. Iob. 3: 16. 17. Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam aeternam. Rom. 11: 32. Concluserit Deus omnes in incredulitatem, ut omnium misereatur. Eph. 1: 9. Deus secundum beneplacitum suum proposuit, in dispensatione plenitudinis temporum instaurare (sub unum caput reducere) omnia in Christo, quæ in cælis & quæ in terra sunt. conf. col. 1: 19. 20. 1. Tim. 2: 4. Deus omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Tit. 2: 11. Illuxit enim gratia Dei salutifera omnibus hominibus.*

18. (2.) *Quadam* contendunt Deum nullius omnino interitum velle. Idq; contestatur Deus:

a. Rotundâ adsertione *2. Pet. 3: 9. Non tardat Dominus promissionem suam, sicut quidam existimant: sed patienter agit propter nos, non volens ullos perire, sed omnes ad penitentiam reverti.*

β. *Flagrantissimo desiderio conversionis omnium, & que-*

& querelis gravissimis de incredulitate, deq; contumacia
& præfracta obstinatione pereuntium. Deut. 5. 29. *ô si esset hic
eorum animus illic, ad timendum me & observandum omnia præce-
pta mea omnibus diebus, ut bene esset eis & filius eorum in seculum.*
conf. Psal. 81. 14. Esa. 48. 18. Esa. 65. 2. *Expandi manus meas to-
tâ die, ad populum contumacem, qui graditur in via non bona, post
cogitationes suas. Prov. 1. 24. Vocavi & renovistis: extendi manum
meam, & non fuit, qui adspiceret. Despexistis omne consilium me-
um, & increpationes meas neglexistis.*

γ. Amarissimis gemitibus lachrymisq; super eorun-
dem ruinam. Marc. 3: 5. *Christus contristatus est super cecitate
cordis eorum & Luc. 19. 41. videns civitatem (Hierusalē) flevit
super illam. Evidenti ostendens signo, quam seridè intendisset
conversionem; exitiū v. nolisset judæorum. Quippè la-
cryma doloris legati: Cyprianus. Et sanguis animi vulnerati:
Brentius.*

19. δ. Severissimo juramento. Ezech. 18. 33. e. 33: 11. *Qua-
re moriemini domus Israel. Vivo ego dicit Dominus: nolo mortē im-
pij, sed ut convertatur impius à via sua & vivat: convertimini,
convertimini à vijs vestris pessimis: & quare moriemini domus
Israel? Isthoc autem juramentum quem in finem fecerit
Deus, docet Dei Spiritus. Heb. 6: 16.*

20. ε. Acerrimâ Expostulatione, causam damnationis
esse solam inobedientiam reproborum, qui partam, con-
cessam & oblatam salutem pervicacitè detrectant. Os. 13: 9.
Perditio tua ex te Israel: sed in me auxilium tuum. Mat. 23: 37.
*Hierusalem Hierusalem, que occidis Prophetas & lapidas eos qui
ad te missi sunt: quoties congregare volui filios tuos, quemad-
modum gallina congregat pullos suos sub alas, & nolulistis. Luc. 7.
30 Pharisei & legisperiti consiliū Dei spreverunt, adversus seiplos,
non baptizati à Iohanne. Ioh. 3: 19. Hoc est iudicium, quod
lux venit in mundum, & dilexerunt homines plus tenebras quàm
lucem*

B

lucem. Act. 7: 51. Duri cervice & incircumcisi corde & auribus
vos semper Spiritui Sancto resistitis: sicut patres vestri ita & vos.
Act. 13: 46. Vobis oportebat primum loqui verbum Dei: Sed quia
repellitis illud, & indignos vos judicatis aeternam vitam, ecce conver-
timur ad gentes. Rom. 2: 4. An divitias bonitatis ejus & patientia,
& longanimitatis contemnis? ignorans quoniam bonitas Dei ad pa-
nitentiam te invitat? secundum duritiam autem tuam & impeni-
tens cor, thesaurizas tibi iram in die ira & revelationis justi judi-
cij Dei. conf. c. 11: 20. 2. Thes. 2: 10.

21. II. Ad hæc clarissima ipsius Dei effata accedunt
S. *Literarum immota Rationes*, ex quibus paucas indigitabi-
mus verius quam exponemus. Illustre cum primis est atq;
inviolabile Universalis Dei amoris documentum, Creatio
totius humani generis in Adamo ad æternam gloriam.
Nam quoscunq; Deus condidit ad imaginem suam ac suf-
ficientibus standi viribus instruxit, eos etiam voluit æter-
nam vitam possidere. Etenim cum imago illa constite-
rit in vera justitia & Sanctitate Eph. 4: 24. cujus necessaria
pars fuit immortalitas Sap. 2: 23. Imò sub imagine Dei com-
prehendatur, quicquid ad spirituales & æternam vitam
spectat, ut fatetur Calvin. l. 1. Inst. c. 15. s. 4. Sanè nihil cum
ea commune habere poterat damnatio, quæ mors secunda
Apoc. 20: 6. Atqui Deum condidisse in Adamo & Eva omnes
homines ad imaginem suam eosq; sufficientibus standi vi-
ribus instruxisse, partim confitetur Piscat. c. Schaaf. p. 10. &
contra Hemming. p. 166. item Crocius Synt. p. 1026. partim effi-
citur inde, quod Protoplasti non pro suis tantum personis,
sed tota etiam posteritate ac universa, quam representa-
bant, specie, dona præceptumq; servata omninò possibile
acceperint. Quo liberè violato, sicuti dona illa non sibi
quintaxat, sed omnibus etiam posteris perdiderunt. Rom.
5. 12.

§ 12. 16. Ita si perstitissent, similiter ea in totam propagassent posteritatem.

22. Deinde è diametro repugnat adversa sententia ipsissimæ Dei naturæ, immensæq; ejus bonitati ac misericordiæ in omnes creaturas præsertim in homines tot documentis ineffabilibus plusquam abundè patefactæ, imò, quod omni querelâ deterius, Deum omninò facit causam damnationis plurimorum hominum, atq; peccati. Quid enim aliud sibi re ipsâ vult illud Adversariorum dogma, quo statuunt Deum nulla motum causâ extrinsecâ, qua in homine esset, sed ex se & mero suo beneplacito, decrevisse non eligere, id est, præterire, & in peccato ac miseria relinquere, quos ipsi visum fuit: nec ipsi media ad conversionem & salutem necessaria & sufficientia conferre. Syn. Dord. p. 279. & in Jud. Exter. p. 14. 56. 57. Idcirco communiter universam hominum sortem suspendunt ab decreto absoluto, quo Deus, apud se constitutum habuit, quid de unoquoq; hominum fieri vellet, quod ad æternam ipsorum salutem vel exitium attinet. Pisc. Tract. de Div. Prædest. Aphorism. 1. 2. 4. & 5. Et Vol. 1. p. 300. Alting. T. 1. p. 52. Synd. Dord. in Jud. Molin p. 334. 338. Adeoq; decreto æterno, immutabili, & omnes causas ordine quoq; antegrediente, quosdam ad æternam damnationem destinavit, Beza in Coll. Mom. p. 418. Quare, ut Deus finem creationis hominis consequeretur oportuit Evam & Adamum per Sathanam decipi. Ita ut lapsi sint necessario quoad Deum ibid p. 430. Deo sic ordinante, ut quidam damnentur p. 431. Hinc Deus noluit impios ingredi viam salutis, quos ad damnationem creavit. p. 434. neq; unquam dilexit, p. 435. vid. p. 432. 446. Proinde etiam tales condidit, ut labi possent: imò hoc consilio condidit, ut re ipsa laberentur: quippe quum non nisi hac ratione pervenire potuerit, ad fines illos principales. Pisc. contra Schaaf. th. 27. p. 26. Cujus consilij vi fieri aliter non poterat, quin peccarent. p. 11. Decretum vero de finibus

est, quod Deus decreverit, hominum alios creare ad salutem, alios ad in meritum. Contra Hemming p. 169. Et sic plerosq; absq; ullo merito suo reprobatos: eosq; cum peccandi necessitate conditos, docet idem contra Schaaf. p. 9. v. p. 25. conf. vol. 2. p. 143. 212. Ut dicere liceat etiam peccata sub divinam predestinationem cadere, cum Deus homines ad salutem quoq; predestinavit. Vol. 3. p. 368. Duplex ergo necessitas reprobos insequitur, una peccandi altera pereundi: ad utramq; reprobi ab omni aeternitate predestinati. Hub. Sturm. Diatrib. de prædest. th. 18. Reprobationis enim nulla alia causa ex scripturis proferri aut assignari potest, quam justa & immota Dei voluntas, quod ipse in aeterno illo & arcano consilio aliquos homines aeterno exitio & supplicio adjudicaverit, idq; antequam ipsi erant, & aliquid mali fecerant. Peccatum enim reprobationis causa nequaquam potest esse. Rennech. in Aur. Cat. c. 7. p. 37. Conf. Zanch. de nat. Dei c. 4. th. 2. p. 374. Nec aliter Rivetus inter hodiernos præcipuus in Cathol. Orthod. t. 2. p. 403. Si queratur causa, cur voluerit Deus hunc vel illum hominem destinare ad perniciem, nulla alia dari potest causa, præter Dei voluntatem: Si enim voluisset Deus, aliter de eo statuisset, &c. Clarius verò Chamier. Panstrat. l. 3. c. 7. p. 46. Deus, inquit, ex consilio sua voluntatis facit omnia quæ fiunt: imo & ipsa de quibus disputamus peccata; facit inquam, vel per se solum, vel per ea instrumenta (homines) quæ pro arbitrio delegit & movet. Vid. Act. Syn. Dord. Remonst. p. 41. 250. 276. & part. 2. pag. 26. 48. 52. &c. Quis nisi extremè hardus hæc omnia & plura ejusmodi sincero excutiens animo, quod quidem vix sine horrore faciet, non illicò animadvertet, pleno ea impetu ferri contra benignissimam Dei naturam ac bonitatem, eumq; optimum creatorem ac patrem misericordissimum, transformare in crudelissimū tyrannum atq; immitissimum oppressorem, imo causam eidem summam impingere peccatorum atq; exitij, hominum

num: Ut hoc dogmate vix meliorem nobis Deum depin-
gant Tiberio Cæsare, qui *absolutè volens immaturas puellas*
strangulari. Sed quia more tradito nefas esset *virgines strangu-*
lari, decreto suo vitari prius à carnificibus, dein strangulari curavit.
Teste Sveton. c. 61. Vid. P. Bertij Apol. Quæ certè non
modo cum natura Dei & præsertim *φιλανθρωπία* ejus, uni-
versalibus beneficijs testatissima, atq; à tanta atrocitate a-
lienissima, manifestò pugnant; sed etiam cum Hypothe-
sibus, rectius glaucomatis, Adversariorum, qui videri vo-
lunt Deum à peccati causa defendere, sed quam verè jam
patuit.

23. Quid vero scriptura? *Bonus Dominus universis.* Psal.
145: 9. *Misereris omnium: Diligis omnia quæ sunt, & nihil odi-*
sti eorum, quæ fecisti. Sap. 11: 25. *In misericordia disponens univer-*
sa c. 15: 1. Pater misericordiarum. Eph. 2: 4. Conf. Esa. 28. 21.
Creavit ut essent omnia. Sap. 1: 13. *Nè dicas per Dominum fa-*
ctum est ut deficerem, nam quæ odio habet ea: nè faceres. Nè di-
cas ipse me finxit: *Nam non habet opus viro peccatore: neq; dedit*
ulli veniam peccandi. Syr. 15: 11. Conf. Ps. 5: 5. 7.

24. Possemus III. expressum quoq; *S. Patrum* lau-
dare consensum, sed sufficiat indicasse *Augustinum, Chry-*
sostomum, Bernhardum, quorum hic reliquos secutus ita suam
juxta ac illorum mentem declarat: *Omnibus, inquit, offer-*
tar & in communi posita est Dei misericordia, nemo illius expers
est, nisi qui renuit. Serm. in purif. Mar.

25. IV. Sed quanta veritatis vis! *Neq; omnes Adversa-*
rij, neq; semper, tantæ luci calculum subtrahere suum potue-
runt. In promptu sunt apertæ confessiones, aversa in so-
cios arma *Bullingeri, Hyperij, Hemmingij, Gualteri, Pezeli,*
Cruigeri, Pelargi, cum primis *Remonstrantium & Lud. Crocij;*
quos et si alias devorare fascino non puduit; hic ta-

men sive seriò omnes, sive in speciem aliqui, blasphemiam in sanctum Israelis jacere sunt veriti.

26. V. Quid quod ipsa hominum ratio, utut in merè spiritualibus nihil valeat, sibi tamen persuaderi haud sustinet, voluisse Deum absolutè quosdam homines nedum maximam eorum partem aeterno prædestinare exitio, solum quia ipsi ita libuerit: utpotè quem constanter agnoscit, prædicatq; intrepidè optimum esse, & per se non nisi benè de hominum genere mereri, nocere nemini &c. Id quod constat etiam gentibus fuisse certissimum.

Note contra Strophas Antitheseos.

27. Adversarij ut pudendam infandi dogmatis execrandamq; turpitudinem tegant, lucum faciant incautis, ac divini verbi testimonia jubare meridiano clariora si non elidant, eludant tamen, effugia quærunt in fraudulentis, quas diù commenti sunt, distinctiunculis. De quibus ut constet piæ menti quid sentiendum sit, notare juvabit.

1. Quùm distinguunt inter *Voluntatem Dei Revelatam seu signi* & *Arcanam seu beneplaciti*, suo sensu, id est, interprete Pisc. contra Schaaf. Th. 76. in Vol. 2. p. 200. Deum interdum verbo significare se velle, quod revera non vult, & nolle quod revera vult. item th. 121. Deum, quod lingua profitetur, idem non semper nec in omnibus velle. Et post pauca. Lingvâ per ministros Evangelij profitetur se reprobos, quos in turba electorum alloquitur, velle credere Evangelio, quatenus id eis mandat: & tamen non vult eos credere: quia si vellet, daret eis credendi gratiam: sine qua credere nemo potest. Idem habet Tract. contra Hemming. p. 152. Nec aliter interpretatur Syn. Dord. in jud. Ext. p. 224. & jud. prov. p. 259. Quis non videt talem distinctionem contrarias in Deo voluntates ponere, pessimam Deo hypocrisis tribu-

tribuere, sibi ipsi adversari, & Spiritui Sancto in os contra-
dicere, qui disertè pronuntiat verbo prædicato contineri
Voluntatem cordis Dei Act. 13: 22. consilium Dei I. Jo. 7: 30.
imò omne consilium Dei Act. 20: 27. de nostra scil. salute.

2. Nec minori vanitate distinguit Syn. Dord. in jud. pro-
vinc. p. 17. & passim alibi, inter Approbationem, quâ dicunt Deum
non delectari cujusquam, ut sui operis, interitus; & Effectiorem salu-
tis, quam solis electis velit; Nam ex approbatione adeò gene-
rali, quâ etiam dici potest Diabolo velle salvos, fides salvifi-
ca generari non potest. Nec effectio, utpotè quam soli obe-
dientes admittunt, omnem Dei gratiam absolvit.

3. Deus quædam vult absolutè & simpliciter, quædam
certâ conditione & certis medijs: illa omninò; hæc non nisi
positâ conditione & medijs, eveniunt. Posteriori autem
modo vult Deus omnes salvos fieri, ut non diffitetur Croc
Synt. p. 1033. Idq;

4. Intelligi debet de Antecedente Dei voluntate; non
vero de consequente, ut supra fuit declaratum.

5. Vocabulum *Mundi* quando ad solos electos trahunt;
& vim contextibus manifestam inferunt, & fidei analogi-
am turpiter violant.

6. Eodem planè peccatur modò quum vox *omnes*, non
de singulis etiam generum, ut harmonia scripturæ vult, sed
de Generibus tantum singulorum pro malè præconcepta
opinionè accipitur.

7. Sed neq; minus ineptè Christum, aliter *ut hominem*
& aliter *ut Deum*, erga homines affectum fingunt: Quippè
qui venit voluntatem tantum patris sui enarraturus & facturus:
Ioh. 1: 18. c. 6: 38. c. 15: 15. &c.

DE

DE
Universali Merito Christi

Positio Status Controversiæ.

28. Ut hic quoq; genuinus Quæstionis Status, quem nimis callidè solent Adversarij cum pervertere, tum obscurare, in aperto collocetur: non prætereunda est vulgaris inter *sufficienciam* & *Efficientiam* meriti Christi Distinctio. Quam illi sæpè prætexunt; (Bezâ tamen & Piscatore mordicùs reclamantibus) Nostrates etiam Theologi admittunt; Sed dispari planè sensu. Nos dicimus Christi Meritum sic esse sufficiens pro omnibus, quod juxta Dei patris consilium & suam patientis intentionem, ipso actu satisfecerit pro omnium hominum delictis, adeoq; universalem esse Reconciliationis impetrationem verè & realiter ex parte Dei: ideò verò eam in eventu effectuoq; non omnibus prodesse, quia non ab omnibus recipitur. Sed Calviniani per sufficiens intelligunt solum valorem & pretium Meriti Christi in se, quod si Deus ita voluisset, potuisset Christi passio esse *λύτρον* sufficiens pro omnibus hominibus, etiamsi vel mille essent mundi: Interim strenuè contendunt, Christum decreto patris, suaq; intentione pro solis electis mortuum esse, ut modò contabit.

29. Verum enimverò cuiq; perspicuum est, adeò remotam & alienam sufficiens Merito Christi tributam, Quæstionis nodum nullatenus solvere: Sed eò duntaxat spectare, ut orbi Christiano illudant. Sicut enim thesauri Europæ non sunt *λύτρον* pro omnibus Christianis apud Turcam captivis, etsi eò sufficiant: cum ex decreto non nisi pauci redimuntur; ita admodum ineptè diceretur Christus pro omnibus satisfecisse, si nō nisi Electorum redemptioni desti

destinatus fuisset. Undè plena hunc in modum formatur Quæstio: An Christus voluntate consilioq; Dei Patris, ac suâ ipsius intentione, passione & merito suo pro omnibus & singulis hominibus, reprobis juxta ac electis verè ipsoq; opere satisfecerit, atq; ita totû genus humanû plenè & peræquè redemerit?

Thesis.

30. Nos affirmamus: sed distinguentes inter Acquisitionem plenam reconciliationis, seu Efficaciam Meriti Christi in se atq; ex consilio Dei ac intentione ipsius Christi consideratam; & inter Acquisitionem conjunctam cum Applicatione ad homines quatenus ipso opere per fidem participant fructum Meriti Christi sibi in salutarem restaurationem, vel ejus saltem initium. Priori n. modo meritum Christi universale statuimus, & æquè ad omnes homines pertinere; posteriori v. ad solos credentes. Perindè ac Cyrus omnibus quidem Judæis solvit captivitatem Babylonicam *Lev. 1. 3: 4.* & omnibus Judæorum servis annus Jubilæus plenam ex servitute liberationem concessit *Lev. 25. 41.* etsi fructus dimissionis non obtigit nisi exire volentibus.

Antithesis.

31. Negant Adversarij. Calv. contra Heshus. p. 39. *Caro Christi pro impijs non est crucifixa, nec sanguis Christi pro expiandis eorû peccati effusus.* Beza: in Col. Momp. p. 421. *Et certè nobis intolerabilis vox vestra visa est Christum esse mortuum pro damnatis.* vid. p. 447. & Resp. 2. ad A& Coll. Momp. 221. *Iterû autem dico, & coram tota Ecclesia Dei profiteor, falsum, blasphemum, impium esse, dicere Christum sive quod ad Dei consilium attinget sive quod ad effectum, non minus pro damnandorum, & æterno judicio adjudicandorum peccatis passum, crucifixum, mortuû esse & satisfec-*

C

satisfec-

satisfecisse, quàm pro peccatis Petri, Pauli & omnium Sanctorum.
vid. p. 213. 217. 218. Contra Remonstrantes in Collat. Hag. p. 23.
Licet mors Christi tanquam Unigeniti & coessentialis filij Dei suffi-
ciens sit ad satisfactionem pro peccatis omnium hominum, tamen
juxta consilium & decretum Dei tantum in solis electis & verè cre-
dentibus vim suam habet ad reconciliationem & remissionem pecca-
torum ipsorum. vid. p. 123. 139. 149. 128. 130. Edit. Berl. Syn.
Dord pag. 290. & in Jud. Ext. p. 22. Non omnes dedit pater filio
redimendos p. 153. Christus ex consilio, intentione & decreto patris
pro solis electis mortuus est. p. 192. Undè liquidò colligitur, non fu-
isse Christi intentionem, dare sese in pretium pro omnibus & singulis
aqualiter. conf. p. 108. 122. Item p. 126. Sicut Christus pro omnibus
& solis electis adequatè est mortuus, ita pro his solis intercessit in statu
humili, pro his solis resurrexit, proq; illis solis jam intercedit in caelis.
Executio officij Christi sacerdotalis tribus veluti partibus absolvitur
legis implentione, peccatorum persolutione & intercessione. Quae tria pro
objecto adequato habent omnes & solos electos. vid. in Jud. Prov. p.
158. 159. 141. 161. 162. In Jud. Paræ. 247. 248. 249. in Jud.
Molin. p. 340. 342. Quid multis opus est? pervolvantur om-
nia, tam Exterorum quam Provincialium judicia in Actis illis
Synodicis, & constabit singula in hoc puncto manifestè cõspi-
rare, atq; ex illis conflatum esse Canonem Synodicum in
Act. p. 290. Acil. Voluisse Deum, ut Christus per sanguinem crucis
suo nomine fides confirmaretur, ex omni populo, tribu, gente & lingua
eos omnes & solos qui ab aeterno ad salutem electi & à patre ipsi auti
sunt, efficaciter redimeret. conf. p. 275. Et hæc instanter defen-
dant. Hinc contra Schaaf. ib. 58. contra Hemin. p. 8. Alting. t. 1. p.
102. ac reliqui.

Adsertio Theseos.

32. Audiamus iterum I. Propria ipsius Jehova de suo
beneficio testimonia. Hæc a. quia complura sunt, præcipua
deli.

delibabimus, ac evidentiae causa sic distingvemus, ut & consilium Dei, & institutum Christi, & ipsum redemptionis opus juxta constet fuisse universalia.

1. *Quaedam* continent Dei promissiones de universali hominum reparatione per Christum. *Gen. 3: 15. Semen mulieris conteret caput serpentis. Quod Protevangelium, quia protoplastis totum genus humanum representantibus datum fuit, universale evincitur, agnoscente Crocio Synt p. 1026. Repetitum Patribus Gen. 12. 3. In te benedicentur omnes generationes terra. Vid. c. 18: 18. c. 22: 18. conf. Gal. 3: 10 11.*

2. In *Quibusdam* dicuntur omnium peccata Christo imposita, isq; pro omnibus datus, traditus, missus, *Esa. 53: 6. Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisq; in viam suam declinavit & posuit Dominus in eo iniquitates omnium nostrum. Ioh. 3: 16. Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum, non pereat sed habeat vitam aeternam. Rom 8: 32. Deus proprio filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit eum. Gal. 4: 4. Deus misit filium suum, ut omnes, qui sub lege erant, redimeret. Conf. 1. Joh. 4. 14.*

3. *Quibusdam* testatur Christus ipse se venisse volentem facere voluntatem Dei (puta sic uti jam dictum mittentis) *Psal. 40: 8. Conf. Phil. 2: 8. Joh. 6: 38. c. 15: 15. Venisse salvare quod perierat. Matth. 18: 11. Atqui omnes homines perire Rom. 5: 12. Ps. 14. Rom. 3. & venisse non ut judicaret, sed ut salvum faceret mundum Joh. 12: 47.*

(4.) *Quaedam* docent Christum reapse pro omnibus satisfecisse. *Rom. 5: 18. Sicut per unius delictum (reatus venit) in omnes homines in condemnationem, sic per unius justitiam (gratia redundavit) in omnes homines ad justificationem vitae. 1. Cor. 15: 22. Sicut in Adamo omnes moriuntur; ita & in Chri-*

sto omnes vivificabuntur. 2. Cor. 5: 14. Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, & pro omnibus mortuus est Christus. Col. 1: 20. Complacuit Deo per Christum reconciliari omnia in ipso, pacificans per sanguinem crucis ejus, per ipsum, sive quae in terra sunt, sive quae in caelis sunt. Conf. Eph 1: 10. 1. Tim. 2: 6. Christus dedit seipsum pretium redemptionis pro omnibus c. 4: 10. Est Salvator omnium, maxime fidelium. Heb. 2: 9. Pro omnibus gustavit mortem. Et sic est factus gaudium universo populo. Luc. 2: 10.

(5.) Quaedam pro toto mundo mortuum dicunt. Erat enim lux vera, quae illuminat omnem hominem, venientem in hunc mundum. Joh. 1: 9. Agnus Dei qui tollit peccata mundi, v. 29. Ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi. Eundem habent sensum cetera illa ejusdem Spiritus & Apostoli effata. Joh. 4. ^{1. Joh. 2. 2.} cap. 6: 52. c. 12: 47. Quibus concordat illud Pauli: Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. 2. Cor. 5: 19.

(6.) Quaedam denique conclamant expresse pro ijs mortuum esse Christum, qui suam culpam pereunt & damnantur: posse nimirum perire illum, pro quo mortuus est Christus. 1. Cor. 6: 15. ^{1. Cor. 8. 11.} ex membris Christi fieri membra meretricis, ac perire, propter quem mortuus est Christus 1. Cor. 8: 11. Ita ut aliquando verè participes fiant meriti Christi etiam ij, qui non sunt electi; sed regenerati quidem atque illuminati propter Christum: at spontanea defectione vicissim ruunt in exitium. Vid. Matt 12: 43. seqq. Exemplo est Judas Luc. 22: 3. Joh. 13: 2. Conf. Heb. 6: 4. c. 10: 26. 2. Pet. 2: 1. & 20.

33. Idem evincunt II. Inconcussa verbi divini Rationes. Quas inter haec eminent. (1) Quia causa, cur voluerit Deus pater filium mori, ad omnes homines se extendit, videl. Universalis Dilectio, quam credimus supra sufficienter esse probatam.

2. Quia

(2.) Quia omnes ad fruendū Christi merito vocat, ceu infra manifestum fiet.

(3.) Quia ideo damnantur reprobi, quod non credant in nomen unigeniti filij Dei. *Joh. 3:18. 36.* Quod non velint venire ad eum ut vitam habeant. *Joh 5: 40.* quia si non venisset & locutus fuisset, peccatum non haberent. *Joh. 15: 21.* Hinc Spiritus S. arguit mundum de peccato, quia non credit in Christum c. 16: 9. Quomodo autem potest aliquis justè damari propter contemptum ejus rei, quæ ad ipsum revera & ex decreto Dei haud pertinet?

34. III. Hanc ipsam quoq; *veterum Patrum* ac totius Antiquitatis intemeratæ & mentem fuisse & doctrinam, facile est perspicere. Diserta sunt *Origenis, Basilij, Cyrilli, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, Sinesij, Primasij, Theophylacti, &c.* testimonia in orthodoxorum scriptis Theologorum.

35. IV. Quin & hic inexpugnabile divinæ lucis robur ipsis hostibus seriò an sui oblitis, satis claram nonnunquam extorsit *Confessionem*, ut *P. Martyri, W. Musculo, Rud. Gualthero, Bucano, Polano, Mariorato*: Ingenuè nobis applaudunt *Hemmingius, & Remonstrantes* inter quos haberi vult, qui etiam *Calvini* huc flectere conatur sententiam, *Lud. Crocius Synt. p. 961. 1013.*

Nota contra Strophas Antitheseos.

36. 1. Audax nimis est temeritas Adversariorū, dicentium Christū pro pereuntibus mortuū esse non ὄντως, λέγαται δόξα ἰσχυρὰ duntaxat. Etn. quid hac ratione candoris Deo, quid verbo ejus certitudinis relinquatur?

2. Quando Christus dicitur mortuus pro *Fidelibus*, non
C 3 debet

debet exclusivè id intelligi, cum particulae *Exclusivæ* nusquam addantur.

3. A Negatione fructus seu usurpationis vitio hominum impeditæ, ad Negationem acquisitionis per Christum prætermittæ, incongrua sit argumentatio. Similia habes *Neb: 1:3. 2. Par. 36: 22. idem Lev. 25: 40.*

4. Ubi Christus dicitur effudisse sanguinem *pro multis* ibi vox hæc collectivè & universaliter pro toto hominum genere intelligi debet, ut ostendit oppositio *Rom. 5: 19.* Et collatio *Mat. 20: 28.* cum *1. Tim. 2: 6.* Nec non *Dan. 12: 2.* Cum *Mat. 25: 32. & Joh. 5: 28.*

5. *Ovium* vocab. in scripturis accipitur vel *Generalitèr* ratione creationis & redemptionis, & sic omnes homines; vel *Specialitèr* ratione Regenerationis & sanctificationis; & sic soli credentes sunt Christi oves.

6. *Intercessio* quoq; Christi vel *Generalis* est, quæ ad totum mundum spectat *Esa. 53: 12. Luc. 22: 34.* vel *Specialis*, quæ pro Apostolis & per verbum ipsorum credentibus orat, ut in agnitâ veritate & concordia animorum conjunctione conserventur. Nec absolutè impetrare voluit extraordinariam impiorum conversionem, sed ut pater ordini à se instituto ad salvandû homines, benedicere vellet, utq; homines, sine contumacia, salutis media libentèr admitterent.

7. Similiter officium Christi in hoc mundo cum *Generale* fuit, constans satisfactione pro peccatis, quod pertinet ad omnes homines *Rom. 10: 12.* tum *Speciale*, occupatum in prædicatione verbi & miraculis, quod executus est in persona propria apud solos ferè judæos *Rom. 15: 8.*

D E

De

Universali Hominum ad salutem vocatione.

Positio Status Controversia.

37. Hic non quaritur, an omnes homines sint pariter eodem vel tempore vel modo, de facto, vocati aut etiamnum vocentur; sed super hoc reciprocatur serra Controversiæ nos inter & Calvinianos: An Deus omnibus in universo mundo hominibus, juxta ordinem sibi complacitum, serió intenderit, destinarit, & sua ex parte curarit offerri sufficientia & in se æquè efficacia æternæ salutis media? An vero ex absoluto decreto, meroq; suo beneplacito destituerit ac destituat Reprobos vel omni planè, vel sufficienti efficaciq; Evangelij prædicatione?

Thesis.

38. Prius nos affirmamus & negamus Posterius. Ac piè censemus vocationem quoq; spectandam esse juxta voluntatem Antecedentem Dei, ejusq; intentionem ac benignam curam semper fuisse & esse à sua quidem parte, ut omnes & singuli homines, non sanè absolutè, sed ordinariè, ad spiritualium beneficiorum communionem vocentur ac vocentur: Neminem vero absoluto decreto, vel ullo vocationis ex se spectatæ defectu, indè voluisse aut velle ex-

le exclusum seu in miseria peccatisq; præteritum. Præser-
tim autem urgemus in N. T. *dirutâ macerie Eph. 2: 14. por-
tam patuisse plenitudini gentium Rom. 11: 25.* Ita ut non
modo nullus unquam absolute & nudo ex beneplacito Dei
vel in Judæis vel in Gentibus præteritus sit: Sed potius post
consummatum Redemptionis opus indifferentè ad o-
mnes homines Deus voluerit, jusserit ac benignè curarit
promulgari S. Evangelium.

Antithesis.

39. Adversarij negant prius, posterius affirmant.
Calv. l. 3. Instit. c. 24. §. 12. *Quos in vita contumeliam &
mortis exitium creavit, ut ira sua organa forent & severitatis ex-
empla, eos, ut in finem suum perveniant, nunc audiendi verbi sui
facultate privat, nunc ejus prædicatione magis excacat & obstupe-
facit.* Beza in Coll. Momp. p. 433. *Proposuit Deos reprobos
in hunc finem creare, ut in ipsis iram & justitiam suam ostenderet,
quos nunquam dilexit, idè etiam vel prorsus non vocat, vel ut ma-
ximè vocet, tamen vocatio prorsus inefficax est, quia verbum præ-
dicationis ferit aures, sed cor non attingit, neq; ad conversionem
movet.* Horum quamvis necessaria, tamen spontanea est pertina-
cia, quibus non datum est, veritatis Spiritum amplecti & credere.
Conf. p. 385. Syn. Dord. in Jud. Prov. p. 62. *Deus statuit re-
probis media ad fidem & conversionem vel simplicitè non dare, vel
non efficaciter applicare, idq; ex mero placito & liberrima volunta-
te, faciente de suo quod vult.* Conf. Jud. Ext. p. 98. 224. & passim.
Similia habent Contra Remonst. in Coll. Hag. p. 126. 153.
Pisc. Tract. de prædest. p. 34. *Quos prædestinavit ad interi-
tum, eos quoq; decrevit non facere participes mediolorum illorum
quæ ad salutem perducunt: sed eos sibi relinquere, aut etiam
Diabolo*

Diabolo tradere; ut tum hujus, tum prave nature sua instinctu in-
teritum sibi accersant. Et p. 44. ita reprobos vel à noxia sui no-
minis, vel à Spiritus S. sanctificatione excludendo, quale maneat
eos iudicium istis veluti notis aperit. Conf. Vol. 1. p. 305.

Adfertio Theseos.

41. Quum indè à prima eaq; peculiari Abrahami voca-
tione Gen. 12: 1. Job. 24: 3. usq; ad mortem ferè Christi
genus humanum adæquatè divisum fuerit in *Judeos* & *Gen-
tes Rom. 1: 16.* Spectari non incommodè potest vocatio
tum *Generalitèr*, quatenus utriq; populo communis, tum
Sigillatim, quatenus alterutri peculiaris fuerit; Inde q; dici
partim *Communis*, partim *Specialis*: utrobiq; tamen in se ac
suo genere existens *Universalis*.

42. *Communis Vocationis* Universalitas evincitur:

I. *Ex creatione omnium hominum in Adamo ac
Eva ad imaginem Dei*, quã omnibus sine exceptione
æterna gloria verè intendebatur, ut supra ostendimus. Hac
vero cum statim horrendo Protoplastorum lapsu omnes
excidissent, etiam per Protevangelium ipsis datum Gen. 3: 15.
omnes vicissim revocati sunt.

II. *Ex instauratione generis humani post diluvium
facta per pium Noachum ejusq; familiam*, quam verum
Domini cultum, cum posteris omnibus communicandum,
habuisse, iodubium est. vid. Gen. 6: 22. c. 8: 21. c. 9: 9.

III. *Ex publica, illustri & solenni Evangelij
annunciatione in N. T. per totum terrarum orbem*,
quam omnibus singulisq; Judæis ac gentilibus indiscrimi-
natim fieri Deus altissimus voluit, decrevit, curavitque:

D

volens

volens omnes salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire 1. Tim. 2: 4. Id quod amplius luculenter adstruunt:

43. (1) Universalis vocationis promissio per Prophetas. Gen. 22: 18. Psal. 19: 4. 5. & 72: 9. Esa. 9: 2. c. 49: 6. Mat. 12: 11. & passim.

(2) Universales Dei invitationes. Esa. 45: 22. Convertimini ad me & salvi eritis omnes fines terra. Conf. Esa. 55: 1. Et Mat. 11: 28 Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis

(3) Mandatum Apostolis datum, docendi omnes gentes. Mat. 28: 19. Eundem in mundum universum & predicandi Evangelium omni creatura Marc. 16: 15. Conf. Act. 13: 47. Rom. 1: 5. Oportebat enim predicari in nomine Christi, penitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes, incipiendo à Hierosolymis Luc. 24: 47.

44. (4.) Executio illius mandati. Mox enim nomine Dei annuntiarunt Apostoli hominibus, ut omnes ubiq; penitentiam agerent. Act. 17: 30. Conf. Act. 2: 9. 10. Nunquid non audiverunt? equidem in omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terra verba eorum Rom. 10: 18. Ita ut vel jam tum verbum veritatis Evangelij in universo mundo fuerit & fructificavit & creverit Col. 1: 6. prædicatum in universa terra quæ sub sole v. 25. Quippè annuntiarunt Christum corripientes omnem hominem & docentes omnem hominem, ut exhiberent omnem hominem perfectum in Christo Iesu v. 28.

(5.) Universale Ministerium verbi ordinarium, quod semper instructum tunc mandato compellandi omnes sine delectu homines, in officio prædicandi. Esa. 58: 1. 2 Tim. 4: 2. etiam præfractos Ezech. 2: 5. 7. c. 33: 7. 8. 9. Conf. Jer. 23: 5. 7.

45. (6.) Universalis Sacramentorum administratio. Christus enim jussit, ordine instituto, baptizari omnes Mat. 28: 19. Marc. 16: 16. Sed neq; à S. Cæna ullus absolutè excluditur: imò participant eam etiam indigni idq; sibi iudicio 1. Cor. 11: 27.

(7) Evi-

(7.) *Evidentes parabola*, ut *Nuptiarum & Cane magna*, in quibus omnia parata & servi ter emissi ad vocandū omnes etiam reuertes, & cogendum omnes sine discrimine ingredi *Matt. 22:2. Luc. 14: 16. conf. Apoc. 19: 9. Seminis* in omnis generis terram projecti *Luc. 8: 5. Mat. 13:3. Sagena* missa in mare & pisces malos juxta ac bonos congregantis. *ibid. v. 47. conf. Jer. 16: 16. Nivis & pluvia Esa. 55: 10. Operariorum*, etiam nequam, varijs vicibus vocatorum in vineam *Matt. 20: 1. 15. 16.* Quam Dominus adeo perfecte excoluit, munivit, instruxit ut tandē gravi justoq; zelo coram omnibus expostularit; *Quid est, quod faciendum erat vinea mea & non feci Esa. 5: 4. Mat. 21: 34.*

46. (8). *Praxis & experientia quotidiana.* Non modo enim nulli vel impij in ecclesia, vel extra Ecclesiam infideles, à præconio verbi excluduntur; quin potius curat Deus omnes in unitatem fidei undecunq; iavitari.

47. IV. *Ex Spontanea quorundam à vera fide defectione.* *Qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt Luc. 8: 13. Qui semel fuerunt illuminati, gustaverunt etiam donum caeleste & participes facti sunt spiritus Sancti, gustaveruntq; bonum Dei verbum ac virtutes futuri seculi, & prolapsi sunt Heb. 6: 4. c. 10: 26. Quibus melius fuisset non cognovisse viam justitiae, quam cognitā regredi 2. Pet. 2: 21. Quales Judas Ischariot Job. 17: 12 Simon magus Act. 8: 13. &c.*

48. *Specialis Vocatio tum judaeorum erat tum Gentium,* prout nim. aliquandò discriminis aliquid inter eos intercedebat.

Quantum ad *Judeos*

Nullos ex ijs absolute unquam fuisse destitutos divinā ad salutem vocatione evincunt:

D 2

I. *Fadus*

(1.) *Fædus*, eorum præsertim patribus datum & sæpius repetitum reque ipsa præstitum *Abraha Gen. 12. & 15. Isaaco Gen. 26. Jacobo c. 28. &* in libris *Mosis ac Prophetarum* passim de prædicatum, de tota eorum generatione in peculium Deo ascita. vid. *Exod. 19: 5. Deut. 4: 37. c. 7: 6. c. 10: 15. c. 14: 2. c. 26. 18. &c.*

(2) *Solennis. multisq; ac magnis stupenda miraculis Eductio* omnium *Israelitarum ex Ægypto. Exod. 10: 9. 24. c. 12. 31. 38.*

3. *Legumlatio divina*, etiam *severo testamento & pacto* mutuo omnes obligans, *Exod. 19: 8. c. 24: 3. Conf. Jos. 24: 22. Jer. 31: 32.*

49. (4) *Severa omnium adstrictio atq; invitatio ad legendum, meditandum & exequendum verbum Dei. Deut. 6. 6. c. 31: 11. 12.*

(5.) *Expostulatio Dei de omnibus communicata voluntatis suæ notitia Deut. 30: 11. Mich. 6: 8.*

(6) *Prophetarum, piorumq; Ducum & Regum crebra ad illos instructio*, qui delapsos à vero Dei cultu, admirando zelo, omnes ad frugem iterum revocare, licet frustra saepenumero, conati sunt, uti *universa V. T. historia abundè* comprobatur.

50. (7) *Mitissima eaq; diligentissima compellatio*, etiam *pervicacium ac in pervicacia pereuntium. Qui ad divinam vocem obturarunt corda Psal. 95: 8, 9. Heb. 3: 7. renuerunt, non adspexerunt: quin despexerunt omne consilium Dei Irov. 1: 24. & supinâ ingratitude. Deut. 32: 5. Esa. 1: 2. Contumaciaq; inexpugnabili ib. c. 65: 2. subsannarunt nuntios Dei, irriserunt sermones ejus, atq; illuserunt Prophetis 2. Chron. 36: 15. Imo occiderunt eos Matt. 23: 37. Spreverunt consilium Dei. Luc. 7: 30. Semper restiterunt Spiritui S. Act. 7: 51. ac repulerunt verbum Dei. c. 13: 46. Quid interea Deus? Utinam populus meus, audiret*

direr me! Ps. 81: 13. Convertimini, Convertimini a vjs vestris
pessimis; & quare moriemini domus Israel? Ezech. 33: 11. Quo-
ties volui vos congregare & nolulistis? Matt. 23: 37. Ergo non
ex defectu vocationis, sed solam imò horrendam ob in-
credulitatem fracti sunt naturales vami Rom. 11: 20.

51. Ad Gentes vero quod attinet, certum est, earum de-
plorandam, de facto, fuisse in V. T. conditionem, respectu
Judæorum Psal. 147: 20. Deut. 4: 6. Eph. 2: 12. Non tamen
vel omnes simul, vel ullos in eis, absolutè, & omni prorsus
vocatione caruisse, sic licet perspicere:

(1.) Quodammodo vocatæ sunt per Legem naturæ, Testimoni-
um conscientia, ac Opera Dei illustrissima, Creationis & Provi-
dentia, Rom. 1: 19. & 2: 14. per quæ non sine testimonio semet-
ipsum relinquit Act. 14: 16. Nempe ut ex his invitamentis qua-
rerent Deum sicuti invenirent Act. 17: 27. aliàs forent inexcusa-
biles Rom. 1: 20. Sed ut constaret, ubi quærerent, vocatæ
sunt.

(2.) Per celebritatem Ecclesie & splendorem veræ Religio-
nis in V. T. universo mundo illustrem Psal. 69: 4. Hie-
rosolyma enim in ipso terræ Meditullio sita, famam di-
vinorum sacrorum, imperiorum, successuum, victoriarum,
in populo Israelitico de se sparsit per omnia mundi regna,
etiam ad remotissimos terræ fines Vid. 2. Macc. 3: 12. In-
primis singulis quatuor Monarchijs abunde innotuit. Ba-
bylonijs quidem & Persis maximè in captivitate Babylo-
nica, quos iater, illorum Monarcha Nebucadnezar mirum
in modum tandem Deo Israelis cecidit Dan. 4. Horum ple-
riq; non paucæ divinitatis documenta sentire, nec nulla
pietatis edidit, testantibus historijs Esdræ, Nehemiæ, Est-
heræ. Græcorum Monarcha ipsemet in templo Hieroso-
lymitano immolavit Deo ex sacerdotis præscripto Joseph

l. 11. Antiq. c. 8. Romani deniq; diu Judæis confederati internecinum tandem bellum intulerunt. Id. l. 14. c. 8.

52. (3.) *Sanctorum quoq; Patrum veri Dei cultum & promissiones universales sibi factas spargentium Peregrinationes in Ægypto, Mesopotamia, Babylone, Assyria; Item heroica facinora, fœdera, conversatio eorundem, ac insuper Josephi, Mosis, Davidis, Salomonis, Jona, Jeremia, Danielis, cum præcipuis gentium Regibus & populis, non contemnendam occasionem præbuerunt Ethnicis verum quaerendi & cognoscendi Deum.*

(4.) *Divina miracula, quibus immensum nobilitata Judæorum Ecclesia, ut prodigiola demigratio ex Ægypto, Pharaonis submersio in mari rubro, varia portenta per 40 annos in deserto, immanium plurimarumque gentium consternatio subitaneaq; & sæpe conflictu vacua p. offigatio atq; internecio, ac innumera deniq; alia, quæ postea sæpè contigerunt, Ducum, Regum ac Prophetarum seculis, & passim in S. Literis commemorantur, prodigia, quid effecerint, ipse Jehova cum primis in exemplo Pharaonis declarat, quem sic alloquitur: *In hoc ipsum excitavi te, ut ostenderem potentiam meam & annuncietur nomen meum in universa terra. Exod. 9: 16. Conf. 2. Chron. 32: 31. Esa. 38: 8.* Huc pertinent notabiles confessiones *Caupone Rahab Jos. 2: 9. Gibeonitarum ib. c. 9: 9. Reginae Sabæ 1. Reg. 10: 1. 9. Conf. Mat. 12: 42. Achioris Ammonite lud. 5: 6.**

53. Ad hæc, ut eò facilius feliciusq; gentes hisce omnibus ad quarendum in Ecclesia Deum manducerentur

(5.) *Semper aditus in Ecclesiam Israeliticam gentibus patuit, quod ardentissima Salomonis templum Hieros. dedicantis oratio pro Alienigenis 1. Reg. 8: 41. conf. c. 9: 3. & 2. Chron. 6: 31. Conf. c. 8: 2. & Exempla complurium Profelytorum evidentèr ostendunt, quales fuerunt *Jobus Idumæus jethro**

Iethro Midianita, Rahab Cananaea, Ruth Moabitis, Urias Hethita, Hiram Tyrius, Regina Austri, Naaman Syrius &c quin & integri populi Gibeonita, Ninevita, Assyrij, Persa, Regum suorum Nebucadnezaris, Darij, Cyri, Ahasveri, exempla plerumq; secuti.

45. Accedit (6) Studium Iudeorum in propaganda Religione sua, qui circumierunt mare & terram, ut facerent unum proselytum Mat. 23: 15.

Quid quod 7+ tempore Christi non modò Judæi amplissimo numero sparsi per Asiam, Africam & Europam, passim suas synagogas inter gentes habuerint, ut præter Acta Apost. tradunt Philo & præsertim Ioseph. Ant. l. 14. c. 12. Sed etiam in ipsa Hierosolyma fuerint habitantes viri iudaicis ex omni natione quæ sub celo est Act. 2: 5. Adde

(8) Biblia V. T. fuisse in Græcam conversa linguam, quæ telle Cic. in omnibus ferè gentibus tunc temporis legebatur. Hinc Eunuchus Ethiops, qui Hierosolymam venerat adoraturus, revertebatur sedens in curru suo, legebatq; Esaiam Prophetam Act. 8: 27. Quæ omnia & cætera talia qui sincerè exputat, stultum oportet esse vel extremè malignum, nì abhorreat absolutum negatæ vocationis decretum.

55. Atq; ita patuit, ut opinor, totius generis humani ad salutem vocationem cum conjunctim tum sigillatim, ratione non tantum Judæorum, sed & gentium, consideratam, ex parte Dei fuisse & adhuc esse omnino universalem. Particularem vero fieri non nisi culpâ Diaboli & hominum: Idq; vel per contumacem contemptum, Os. 8: 11. Act. 13: 45. Vel per carnales mundanasq; vanitates Act. 20: 9. Luc. 23: 8. Act. 17: 21, c. 24: 26. Iob. 6: 26. c. 5: 44. cap. 12: 43. Luc. 9: 61. Iob. 9: 22. Ezech. 33: 32. Vel etiam per neglectum abusumq; divinitus concessæ occasionis & manu-ctationis, quærendi salutarem verbi divini lucem Rom. 1: 21.

23: 25

23: 25. Vel per divinam præscientiam infrugiferæ prædicationis *Act. 16: 6.* Vel deniq; alias ob causas nobis quidem ignotas, nequaquam tamen injustas aut verbo revelato contrarias. Alioquin hominibus omnis solida consolatio præcisa fuisset.

56. Et hæc quoq; veteri Ecclesiæ fuit sententia, cujus rotundi interpretes sunt *Clemens Alexandrinus, Ambrosius, Eusebius.*

Nec contemnendus est cordatiorum ex adversarijs Consensus, sive invitis expressus, sive elicitus inopinantibus. Quos inter *Hemmingius* iterum, *Remonstrantes Coll. Hag. p. 93. 179. 180.* qui secum laudant *Bullingerum, Musculum, & Paræum p. 182.* Item *Crocus Synt. p. 973.* Huc itidem compellans *Calvinum p. 1020.*

Notæ contra Strophas Antitheseos.

57 1. Vocatio consideratur vel *Simpliciter ex parte Dei.* Quâ ratione dicitur omnes vocare *Act. 17.* vel *conjunctim ex parte Dei vocantis & hominum obsequentium simul,* ut *Rom. 8: 30.*

2. Aliud est loqui de *ipsa vocatione,* & aliud de *vocationis Modo.* omnes ad Ecclesiæ confortium vocati sunt, sed non omnes eodem modo. Quidam in majoribus acceperunt verbum *Amos 8: 11. Mat. 23: 39.* Quibusdam reapse sonuit. Quibusdam illustrior; obcurior alijs obtigit vocatio.

3. Quod *Comparatè & secundum Quid dictum est ut Ps. 147: 20.* accipi non debet *Absolutè.*

4. Vocatio *Retardata* non est statim absolutè *Negata Mat. 10: 5 Job. 16: 6.*

5. Quod verbi prædicatio nonnullis cedat ad indurationem ac damnationis augmentum, Vocationi per accidens advenit, & consequenti duntaxat seu *judicialiæ Dei*

Dei voluntati debet tribui, qua præfractam hominum contumaciam punit.

6. Distingvendum est inter *Media vocationis ordinaria*, quæ Sodomitis, Tyrijs & Sidonijs haud defuerunt & *Extraordinaria*, quæ tuit miraculorum copia, urbibus Gallilææ præsertim exhibitæ. *Mat. 11.*

7. Distinctiones vocationis in *Efficacem & Inefficacem*, *Internam & externam*, *Generalem & specialem*, & cæteræ ejusmodi, prout ab adversarijs adhibentur & causam inefficaciæ non in hominibus, sed nudo Dei beneplacito decretoq; ponunt, ori divino impudenter opponuntur, Analogiam fidei impiè convellunt, Deum illusorem hypocritamq; hominibus blasphemè statuunt, promissionum divinarum fidem evacuant, omne spei consolationisq; fundamentū subvertunt ac desperationi portam aperiunt patentissimam. *Vid. Rom. 10: 17. c. 1: 16. 1. Pet. 1: 23. 2. Cor. 3: 8. Mat. 10: 20. 1. Thes. 1: 5. Heb. 4: 12. Jac. 1: 21. & Conf. Num. 23: 19. Psal. 33: 4. & 5: 7. Job. 17: 17.*

8. Scriptura designat *quatuor vocatorum ordines*. Nam alios appellat *κεκλημένους* *Mat. 22: 3.* Alios etiam *κλητῆς* *Heb. 9: 11. Mat. 20: 22* Alios amplius ad hoc *πιστῆς*; Alios deniq; *κλητῆς κατὰ προθεσιν*. *Rom. 8: 28.* Utpote qui soli divinæ *προθέσεως* finem assequuntur, qui est æterna gloria.

9. Vis divinæ vocationis, qua homines ad Deum convertuntur, etsi potentiam finitam longissimè superet; juxta ordinariū tamen divinæ operationis modum, quo non constituit violentèr homines ad salutem rapere, non ita *irresistibilis* est quin homo possit Deo sufficientibus omnino medijs vocanti trahentiq; per contumaciam reluctari. *Vid. Prov. 1: 24. Ezech. 12: 2. Mateb. 23: 37. Luc. 7: 30. Act. 7: 51.* Quod nec diffitetur *Crocus Synt. p. 975.*

E

Con-

Confectaria Theologica & Ufus.

58. Atq; ita per Dei gratiam vidimus Causas Mediaq; salutis ex parte Dei omnino esse Universalia, idq; speramus invictis esse argumentis confirmatum, eâ quidem, qua fieri potuit, brevitate, in tam ardua tantiq; ponderis materia. Quibus fulcris, firmiter superstructis super fundamentum Prophetarum & Apostolorum aliorumq; infallibilis veritatis *κρίσις*, stantibus, inter alia, hæc suamet spontè sequuntur *Confectaria*:

I. Corruit planeq; in ventos abit *absolutum illud, fatale, & omnes causas secundas ordine quoq; antegressum Dei decretum, quo paucos tantum homines ad salutem; Maximam vero partem ad æternam damnationem, sine omni fidei vel infidelitatis, obedientia vel inobedientia respectu, ex mero suo beneplacito immutabiliter predestinavit*: temerarium nimis, impium ac blasphemum totius *Calvinistica Theologia Principium*. Nam si De⁹ omnes in Adamo ad æternam beatitudinem, sufficientibus persistendi donis instructos creavit; si *omnium* post lapsum misertus est, *omnesq;* sine delectu dilexit; Si filius Dei Christus Jesus ex consilio patris suoq; ipsius instituto plenâ satisfactione *omnes* redemit; si deniq; per sufficientia atq; ex se æquè efficacia media *omnes* homines, reprobi juxta ac electi ad salutis beneficia fide accipienda vocantur; uti confidimus hac dissertatiuncula satis evictum esse: Sane liquè do in æternum constat, Decretum illud fictum esse, vanum, blasphemum, à Deo alienissimum, tot q; ejus infallibili verbo & universæ circa homines praxi, imò manifesta experientiaè penitus contrarium, ac de iq; pronum homi-

mi-

minibus, hinc in securitatis; illinc in desperationis barathrum pleno impetu præcipitandis.

65. II. Patescit hinc, quid sentiendum sit de illo Adversariorum specioso obtentu, quo perhibent à nobis sese non dissentire in Fundamento fidei. vid. *Paræi Iren. c. 12. & 13. Anonym. de Christiana Tolerant. Sect. 3. c. 2.* Tum & deindè quæ spes esse possit cordatis, ac debeat quidem, de *Consortio Religionis* Nos inter & illos ineundo, de quo ipsi tantopere sibi laborandum duxerunt.

Etenim cum tria illa hætenus tractata Dei Beneficia constituent proximum atq; adæquatum concipiendæ fidei salutisq; sperandæ fundamentum, idq; tum *Dogmaticum* tum *Organicum*; In quorum utroq; fortiter à nobis, uti visum est, dissentiant, ac utrumq; publica sua & pertinaci doctrina evertunt, fideiq; generandæ ac saluti superstruendæ reddunt prorsus ineptum, ut cæteras taceam, quibus salutis cardinem petunt, hæreses: vel hinc cuius proclive est colligere, & vanum esse, quem jactant, fundamentalem nobiscum consensum, & eos non debere indignè ferre (multo minus inhumanitatis, pugnandi libidinis, aliorumvè criminum Theologos nostros postulare, uti immeritò sæpe factum est, ea de causa) quod pacem Religionis cum illis, illa la veritate cælesti, tranquillitate ac salute Ecclesiæ Dei, zelo pietatis ac bona conscientia, prius haudquaquam possumus lancire, quam palam evidentem ac infucatum monstrarint suum nobiscum in omnibus Articulis fidei fundamentalibus contentum. *Veritatem enim persequè ac pacem amari iussit Iehova Exercituum Zach. 8: 19.*

60. *Usus* tandem hujus tractationis iam restat indigtandus; sed obiter. Est ille 1. Ad *Διδασκαλίαν* de immensa atq; ineffabili Dei *φιλανθρωπία* Eph. 2: 4. 1. job. 4: 9. Rom. 5: 10. Sui petit etiam hinc solidum fundamentum ortho-

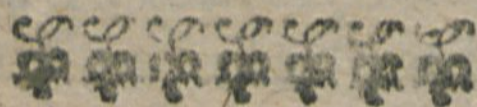
doxa Doctrina de Conversione, Justificatione, aliisque fidei
Articulis.

2. Ad *παιδείαν* de gratitudine, obsequio, Reverentiâ
Deo ob tanta beneficia libenter ac sedulo præstandis *Ep. h.*
1: 3. Col. 1: 12. 13. 14. Deq; vitanda securitate ac fastu Pha-
risaico *Rom. 11: 18. 21.*

3. Ad *ἐπιόρθωσιν*. Nè divitias divinæ bonitatis, pa-
tientia ac longanimitatis contempnamus *Rom. 2: 4.* sed ut
cognoscamus tempus visitationis nostræ *Luc. 19: 44.* Idq;
cum timore & tremore *Phil. 2: 12.*

4. Ad *παράκλησιν*, contra dubitationem desperatio-
nemq; in tentationibus. Quæ enim major excogitari po-
test, aut esse consolatio, quam quod loquamur Deum Patrem
omnes homines summè diligere omniumq; salutem ex-
petere, expectare; Deum Filium omnes perfectè redemisse;
& Deum Spiritum S. omnes serio ad acceptanda hæc salu-
tiferâ beneficia vocare? *Quid igitur dicemus ad hæc? si*
Deus pro nobis quis contra nos? is quidem qui proprio filio non pe-
percit, sed pro nobis omnibus tradidit eum, quomodo non etiam
cum eo nobis omnia donabit? Rom. 8: 31. Quanta fidei est an-
chora, unumquemq; dicere posse: *Christus Filius Dei dilexit*
me & tradidit semetipsum pro me Gal. 2: 20. Cum dixerit
idem ipse *Episcopus animarum & Princeps ille pastorum 1. Pet.*
2: 25. c. 5: 4. oves meæ non peribunt in æternum, neq; rapiet eas
quisquam è manu mea Job. 10: 28. Nihil ergo deest homini
ad fidem, ad salutem consequendam? Nihil. Modò non i-
pse sibi. Sed

GLORIA sit Patri, sit Nato GLORIA, Sancto
GLORIA Spiritui, Trino sit GLORIA Jova;
Qui Nos Dilexit, Reparavit, & Accipit OMNES.

A d

Venerabilem & Clarissimum Virum.,
M. ERICUM ODHELIUM
Fac. Theologicæ in Regia hac Acad. Adjun-
ctum maximè industrium, SS. Theol.
Studiosum Præstantissimum, Ami-
cum singularem.

Æternæ monstras Fundamina vera salutis
ODHELI calamo, tum quoq; voce piâ.
Atq; Hostes sternis Calvos penetrante sagittâ
Cælestis pharetræ, dulcis amice mihi.
Gratulor ingenij dotes & munera mentis,
Queis tibi iam verbi res sacrosancta Dei
Cognita præclarè. Commisso perge talento
Mercari: studium provehet omne tuum
Altitonans, proprias in laudes! hinc patriæq;
Commoda multa feres, nobile lumen eris.

Amoris, Honoris & Gratulationis

Monumentum

F.

PRÆSES.

A L I U D.

Continuò virtus præclara, Magister ERICE
ODHELI, itadijs est Cynosura tuis.

Post ea quæ Sophiæ Proceres monumenta dedere,
Post lingvas varias, queis datur amplus honos;

Numinis ætherei Tabulas versare sacratas

Assiduè sœvit pulcra juvena tua.

Hinc monstras solidè quæ sic via recta salutis;

Quæ quoq; Calviniperniciosa lues.

Proditur inde labor, doctrina, & mentis acumen,

Sancta fides, pietas, religionis amor.

Est igitur fructus, ceu messem messor ab arvis,

Quem repetes meritò: gloria, fama, decus.

Pauca loquor, mentis tamen hæc sunt signa fidelis.

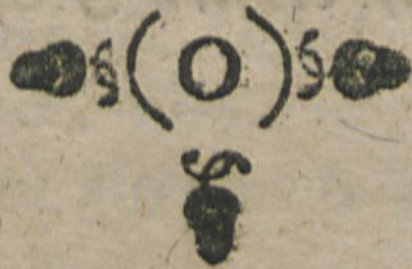
Flore, vive, vige! macte labore. Vale.

Honoris & applausus ergò scripsit

JOHANNES BRODINUS

S. R. M:is alumnus

Theolog. Studiosus.

Miraculorum primorum per
Thobiam

JOHANNES

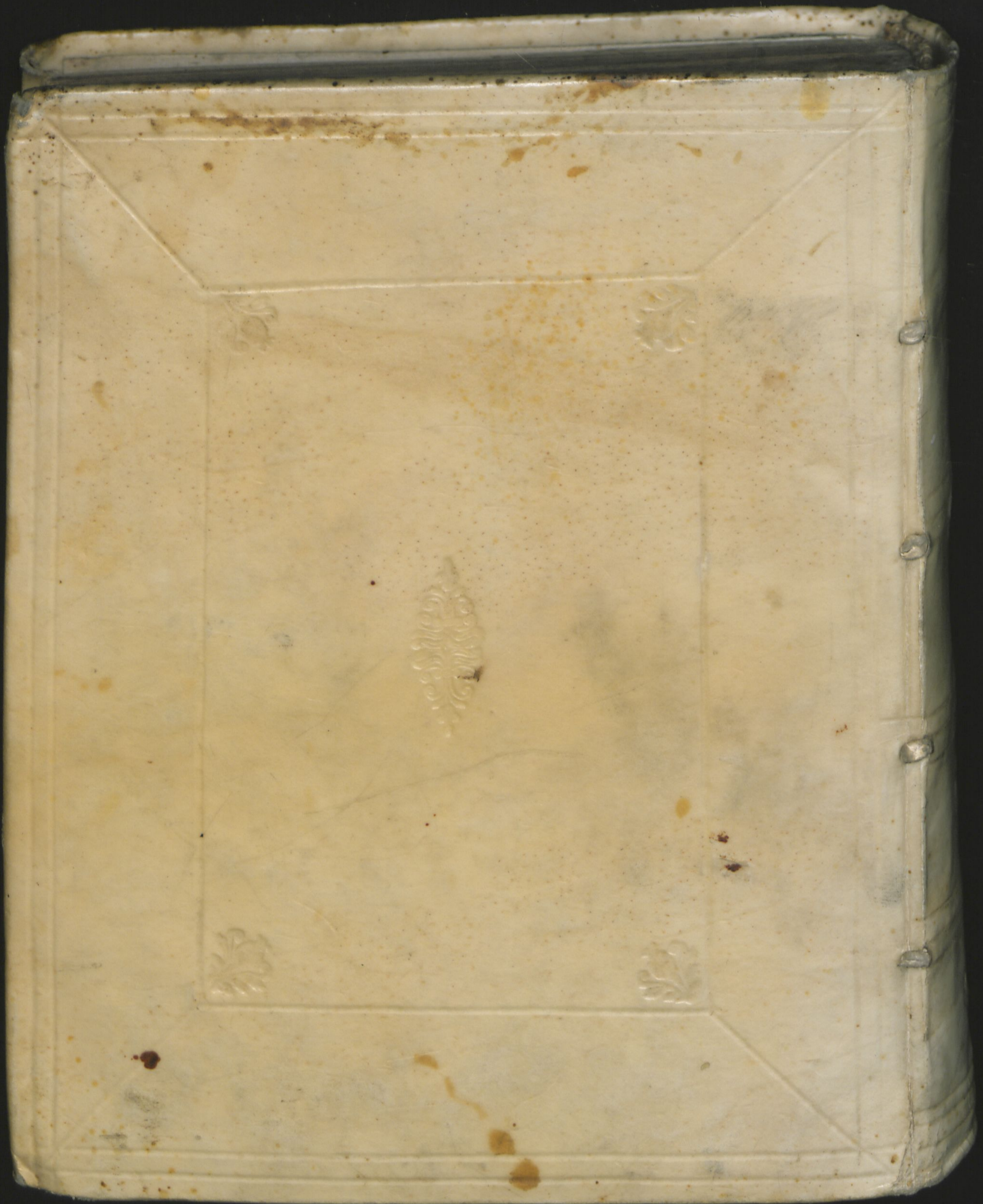

Inhouse # 3

VD AR ✓

D. 3

DISPUTATIO THEOLOGICA

De
Tribus Universalibus

OMINUM

AUSIS:

ONE,

IONE, &

NE;

um Decreto

A;

te Upsaliensi,

AMINE

Præcellentissimi Viri

STIGZELII

Eximij, ejudemq; Pro-

nioris & p. t. Decani;

æ Pastoris Graviss.

plurimum

;

ptica ac pia Collationi

ITA

Ab

ERICO H. ODHELIO

Rev:de Facult. Theol. Adjuncto.

In Auditorio Veteri ad d. 1. Decemb. Anni 1648.

UPSALIÆ,

Imprimebat ESCHILLUS MATTHIÆ.